

JEDNA

zpravodajsko-publicistický magazín Prahy 1

březen 2025

- Kouzlo pražských pasáží **6**
- Rozhovor s hercem Janem Štastným **12**
- Židovské muzeum v Praze se mění **26**
- Příběh atentátníka **28**

SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ PRAHA 1
POŘÁDÁ

HASIČSKÝ BÁL #13

ANEB MOŽNÁ PŘIJEDE I KOUZELNÍK

V MALOSTRANSKÉ BESEDĚ

29. 3. 2025
OD 19:00 HODIN

K POSLECHU A TANCI HRAJE:
EVERGREEN

VELKÝ BÁL MALOSTRANSKÉ BESEDY
MALOSTRANSKÉ NÁMĚSTÍ 21

KAŽDÁ VSTUPENKA BUDE SLOSOVÁNA V TOMBOLE!
CENA VSTUPENKY: 150 Kč
PŘEDPRODEJ VSTUPENEK NA ČÍSLE: 773 671 773

PRaha 1

BŘEZNOVÉ PLAVÁNÍ S MČ PRAHA 1

V SOBOTU 22. BŘEZNA 2025 VÁS ZVEME NA TRADIČNÍ PLAVÁNÍ "O POHÁR MČ PRAHA 1" V BAZÉNU TYRŠOVA DOMU

22. 3. 2025
od 14:00 do 18:00
Tyršův dům
(vchod z ulice Všehrdova)

Čas příchodu je možný kdykoli od 14 do 18 hodin. Registrace do příslušné věkové kategorie se provádí přímo na místě na recepci bazénu. Po odplavání soutěžního úseku je možné setrvat v nesoutěžní části bazénu. **Tratě jsou vypsaný pro všechny věkové kategorie. Účast zdarma.** Blíže informace na e-mailu: dorian.gaar@praha1.cz

@prahajedna @prahajedna @prahajedna www.praha1.cz

Místostarosta pro školství, kulturu, sport a spolky David Bodeček Vás zve na příměstský tábor, který pořádají městská část Praha 1 a Dělej co tě baví, z.ú.

Táboráček 8. ročník

Příměstský tábor pro děti 6-12 let s trvalým bydlištěm v Praze 1

25.-29. 8. 2025 / 8:00-17:00 **1 000 Kč**
program včetně obědů a pitného režimu

Tyršův dům a okolí, Praha 1

5 DNÍ PLNÝCH ZÁBAV!

- Celotáborová hra
- Výlety, hry, soutěže
- Legrace s kamarády a oblíbenými vedoucími

www.praha1.cz/taboracek
Počet účastníků omezen!

Závazné přihlášky s vyplněnými formuláři pošlete do 31. 5. 2025 na email: adriana.bubenikova@praha1.cz. Tábor je financován z rozpočtu MČ Praha 1.

SEEKERS

pavelKryz

Datum vernisáže: 4. 3. 2025 od 18:00 hod.
Výstava potrvá: od 5. 3. 2025 do 28. 3. 2025
Místo: Galerie 1, Štěpánská 47, Praha 1
Otevírací doba: PO - PÁ: 10:00 - 12:00 | 13:00 - 18:00, SO, NE A SVÁTKY: 10:00 - 18:00

Srdčně vás zveme na výstavu děl Pavla Kryze, který svým jedinečným pohledem na svět umí vystihnout složité vztahy v naší společnosti. Jeho obrazy a grafiky reflektují proměny mezi lidmi i krajinou, přičemž se nebojí zachytit i znepokojivé aspekty našeho života. Vytváří tak díla, která nás nutí přemýšlet o našem životním stylu, osamění a touze po úspěchu. Přijďte objevit fascinující harmonii barevných tónů a příběhů, které vás vyvedou ze stereotypů a přinesou chvíle zamyšlení.

GALERIE+ PRaha 1

Slovo starostky

Vážené dámy, vážení pánové, milí sousedé, první veselý krok do března jsme si dopřáli v tradičním masopustním průvodu a já doufám, že jste se také zúčastnili. Je to jeden z nejveselejších a nejbujareji slavených svátků, co jich jen během roku máme. Jsem vděčná za to, že v naší městské části působí tolik aktivních spolků, které nám připravují dlouhou řadu báječných akcí, podobných jako je masopust, a jsem právě tak ráda, že je městská část může podporovat.

Veselý masopust je ale vlastně také vstupní branou do období půstu, období předcházejícího Velikonocům. Půst se od věků vnímá jako něco očistného. Jako osvobození se od každodennosti, oproštění se od životního balastu, odložení všeho, co nás táhne k zemi. A cesta k tomu vede přes sebezapření, nacházení toho podstatného v sobě. Nastupující jaro pak člověka provází k radostnému rozkvětu, k plnosti nového života.

Nežijeme však v ideálním světě, kde můžeme jen vnímat své nitro a těšit se na jaro. Vidíme kolem sebe tolik podivné zlé vůle, vidíme, jak svět kolem nás praská a hrozí zřícením, vidíme, jak velmocí jednají o jiných státech a lidech v nich jako o šachových figurkách... Válka za humny. Máloco je dnes tak aktuální jako pohled na zkušenosti předchozích generací. Třeba proto vás zláká prezentace Příběhů našich sousedů, v nichž děti z našich škol zaznamenaly vzpomínky pamětníků a pamětnic. Tento a podobné projekty nám pomáhají věřit, že uchováme zkušenost a nebudeme opakovat staré chyby.

Ale není dobré se strachovat a žít v obavách. Prodlužuje se den, slunce získává na síle a tak, jak jsme březen vesele začali, můžeme ho i vesele ukončit a skočit si při tanci na tradičním hasičském bále. Hudba, tanec, tombola... Vše, co k takovému veselému podniku patří.

Milí sousedé a sousedky, tyto a mnoho dalších zážitků vám nabízí naše městská část, dozvíte se o nich z časopisu, který právě otevíráte. Snad vám bude i příjemným průvodcem zajímavými tématy, která vám přináší.

Přeji vám, abyste prožívali příchod jara plnými douškami. Vždyť předjaří je v Praze tak krásné! Na Petříně pískají sýkory už od půlky února, v březnu už můžeme z vysokého nároží zaslechnout zpívat kosa a na Vltavě začneme vyhlížet kachny s právě vylíhlými káčaty. Nechci být sentimentální, ale první drobné lístky v keřích na Kampě a jemná tráva vzdorovitě rašící mezi dlažebními kostkami – to jsou praví poslové jara. Opravdové jaro pro mě ale začne, až když si z napučené větvičky kaštanu jako každý rok vyřežu malou píšťalku. Přeji vám krásný předjarní čas. ■

Terezie Radoměšská, starostka

JEDNA Periodikum městské části Praha 1

Odpovědná redaktorka: Michaela Šulcová **Redakce:** Milan Hulínský, Miloslav Frýdl, Jan Petříš, Petra Pekařová, Michaela Bittner Hochmanová, Jaroslav Tatek **Foto na titulní straně:** Jaroslav Tatek **Grafický design, sazba a ilustrace:** Grafika Vodička & Dezortová **Písmo:** Rhymes, Trivia Sans **Tisk:** MAFRAPRINT, Turyňa Petr, 734 517 178 **Distribuce:** Česká pošta **Vydavatel:** MČ Praha 1 **Náklad:** 19 000 ks **Toto periodikum je informačním prostředkem městské části Praha 1, registrovaným u Ministerstva kultury pod značkou E 15430.** Chybělo vám tu něco? Máte tip na zajímavý článek? Napište nám na e-mail redakce@praha1.cz. Těšíme se na vaše podněty!

OBSAH

- 4 AKTUALITY
- 6 TÉMA: PASÁŽE JAKO MĚSTOTVORNÝ PRVEK
- 9 PARTICIPACE
- 12 ROZHOVOR S HERCEM JANEM ŠTASTNÝM
- 14 ŠKOLSTVÍ
- 15 INFORMUJEME
- 16 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ
- 18 FOTOSTRANA PODPORUJEME NAŠE ŽIVNOSTNÍKY
- 19 NAŠI ŽIVNOSTNÍCI
- 20 MÍSTNÍ PARLAMENT
- 22 MÍSTA KULTURY
- 23 PRAHA 1 MLADÝCH
- 24 SPOLKY
- 25 CENY PAMĚTI NÁRODA: OLHA HEIKO
- 26 ŽIDOVSKÉ MUZEUM V PRAZE
- 27 PRAGUE CITY TOURISM: PRAŠNÁ BRÁNA
- 28 HISTORIE PRAHY 1: PŘÍBĚHY ATENTÁTNÍKA
- 30 STRAKA – ZLODĚJKA?
- 31 ZAJÍMAVÁ MÍSTA PRAHY 1
- 32 NOVÉ ČESKÉ KNIHY
- 33 SEZNAMTE SE: FOTOGRAF JAROSLAV TATEK
- 34 MALOSTRANSKÁ BESEDA
- 35 INFOSERVIS
- 36 PROJEKTY PRO SENIORY
- 38 KALENDÁŘ AKCÍ
- 39 KŘÍŽOVKA

Praha 1 se dál zbavuje graffiti

MČ Praha 1 se rozhodla vyhlásit další vlnu finanční podpory pro zájemce o likvidaci graffiti, samolepek a tagů z fasád svých budov, které jsou viditelné z veřejných komunikací. Pro letošní rok zvýšila limity podpory i celkový objem peněz v programu k rozdělení. Žádost o dotaci mohou podat společenství vlastníků jednotek (SVJ) a bytová družstva se sídlem na území Prahy 1 od 5. 2. do 31. 10. 2025.

„Ohlasy jednotlivých SVJ na první vlnu čištění podpořili naši snahu v tomto programu pokračovat i nadále.

Pro rok 2025 jsme si v rozpočtu vyčlenili 1 275 000 korun a věřím, že v případě velkého zájmu by se nám podařilo částku

i navýšit. Od začátku tohoto roku projel o program zájem i mnoho společenství, která se v minulosti programu nezúčastnila,” vysvětlil Tomáš Heres, místostarosta, jenž má v gesci majetek a finance.

Žádost o dotaci, která se rovná vyplněnému a rukou podepsanému návrhu smlouvy o poskytnutí dotace, musí žadatel zaslat MČ Praha 1 prostřednictvím své datové schránky, přičemž datová schránka městské části je b4eb2. Pozor, za SVJ/BD ve valné většině podepisují smlouvy dvě osoby. ■

Více informací: <https://www.praha1.cz/mestska-cast/dotace/dotace-a-granty/>

Praha 1 schválila memorandum o rozvoji území Staroměstská brána

Městská část Praha 1, hlavní město Praha a společnost WIC Prague, a. s. uzavřou memorandum o rozvoji území v rámci projektu Staroměstská brána.

Dokument stvrzuje spolupráci všech tří stran při dokončení rozsáhlé revitalizace veřejného prostoru v okolí hotelu Fairmont Golden Prague (dříve InterConti-

mental), včetně náměstí Miloše Formana. Součástí tohoto kroku je také vyhlášení mezinárodní architektonicko-urbanistické soutěže na finální podobu této lokality.

Projekt Staroměstská brána, který společnost WIC Prague financuje výhradně ze soukromých zdrojů, navazuje na rozsáhlou rekonstrukci hotelového komplexu a jeho okolí, která probíhá od roku 2020. Celkové investice přesahují několik miliard korun, přičemž projekt zahrnuje nejen obnovu samotného hotelu, ale i úpravy veřejného prostoru. Dokončeny jsou již nové úpravy okolí hotelu jako bezbariérová lávka spojující prostor před ZŠ Curieova a Dvořákovo nábřeží s novým veřejným prostorem mezi hotelem a Učitelstvími domy nebo nové propojení z náměstí Curieových na náplavku pod Dvořákovým nábřežím formou tunelu. ■

Skautský vodácký oddíl

Ahoj holky, dobrodružky, slečny, princezny i divoženky!

Hledáme nové prima kamarádky ve věku od 10 do 16 let. Klubovnu máme v Nerudově ulici na Malé Straně, schůzky jsou ve čtvrtek od 16:00 do 18:30. Rádi tvoříme, hrajeme hry venku i deskovky, na výpravy jezdíme hlavně do přírody, na vodu, táboříme... Těšíme se na tebe! ■

Více info: arcuspaha.skauting.cz/zhsk, kontakt: zhsk170@gmail.com, tel: 721 820 501

P. S.: Uvolnilo se nám také pár míst pro nejmladší benjaminky, holčičky i kluky z 1. a 2. třídy ZŠ. Přednost mají děti z Prahy 1.

Seznam zachraňuje životy

S evakuací nepohyblivých osob či lidí, kteří se o sebe nedokáží postarat, hasičskému sboru v krizových situacích pomáhá zvláštní způsob tísňového volání. I v Praze 1.

„Vést seznam osob, které používají zvláštní způsob tísňového volání nebo při jejichž záchraně je nutno uplatnit zvláštní pravidla a postupy, hasičskému záchrannému sboru (HZS) kraje ukládá zákon,” vysvětlil Miroslav Sukup z Kanceláře tajemníka městské části Praha 1. „O zařazení do seznamu, v němž je kromě adresy bydliště i telefonní číslo, mohou požádat dlouhodobě nemocní nebo

nepohybliví lidé, kteří bydlí sami, respektive jejich zákonní zástupci,” dodal s tím, že tyto informace hasičský sbor využívá

při evakuacích osob v případě požárů, úniku plynu a dalších podobných situacích. Systém má zabránit situacím, kdy v domě třeba hoří a hasiči se nedozvoní na někoho, kdo s nimi zpoza zavřených dveří není schopen komunikovat.

Žádost o zařazení do seznamu osob, které používají zvláštní způsob tísňového volání, najdete na adrese: <https://hzscr.gov.cz/clanek/osoby-pouzivajici-zvlastni-zpusob-tisnoveho-volani.aspx>. Po vyplnění je třeba žádost zaslat na adresu HZS hl. m. Prahy, případně ji osobně odevzdat na některé ze stanic pražského HZS. ■

Vítání občánků

Pokud máte zájem své děťátko slavnostně uvést mezi obyvatelstvo naší městské části, pošlete nám svoji přihlášku emailem na adresu radka.jirikova@praha1.cz nebo poštou na Odbor kultury, sportu a zahraničních vztahů, Vodičkova 681/18, 115 68, Praha 1, k rukám Radky Jiřikové. Do hlavičky e-mailu nebo na obálku uveďte heslo **Vítání občánků**. Dále nám napište jméno dítěte, datum narození, adresu trvalého bydliště v Praze 1 (popř. také korespondenční adresu, pokud je jiná než adresa trvalého bydliště) a kontakt na vás. Na základě této přihlášky budete postupně zváni na konkrétní obřad. Prosíme o strpení, když pozvánku dostanete za delší dobu. Fotografie dětí zveřejníme na webu MČ Praha 1. ■

Spolková výzva

Vážení a milí sousedé a sousedky z Prahy 1, městská část Praha 1 dlouhodobě podporuje klubovou, spolkovou a jinou zájmovou činnost. Vedení radnice by rádo motivovalo ty z vás, kdo se starají o spolkovou činnost, aby se zapojovali do dalšího rozvoje a prohloubila se tak vzájemná aktivní spolupráce mezi jednotlivými spolky a radnicí MČ Praha 1.

Za podmínek vyhlášeného dotačního řízení mohly spolky žádat o finanční podporu v rámci dotačního programu na rozvoj občanské společnosti a spolkové činnosti a dotačního programu v oblasti sportu. V průběhu celého roku pak mohou spolky, tedy i ty sportovní, žádat formou spoluúčasti o podporu na jednotlivé akce, které spolek pořádá, anebo využít přímého spolufinancování spolkové akce ze strany MČ Praha 1 v rámci akcí Poznej svého souseda, které jsou určeny na podporu drobných lokálních událostí pořádaných jednotlivými spolky Prahy 1. Některé spolky těchto možností využívaly i v minulých letech. Jsou však i spolky, a to i sportovní, které existují, pracují, avšak my o jejich činnosti nevíme. Rádi bychom vám proto nabídli prostor k bližší spolupráci, propagaci a zviditelnění činnosti vašeho spolku. V případě vašeho zájmu nás prosím kontaktujte na adrese: david.bodecek@praha1.cz – 1. místostarosta pro kulturu, spolky, školství a vnitřní chod úřadu, a zároveň na adrese: linda.kleckova@praha1.cz – vedoucí Odboru kultury, sportu a zahraničních vztahů Úřadu MČ Praha 1, abychom zaplnili prázdná místa a získali přehled o tom, čím vším lidé naší městské části žijí, co je zajímavé a baví. Ve vašem e-mailu prosím uveďte název, sídlo a charakter činnosti spolku, kontaktní osobu a její telefonní číslo a dále e-mailovou adresu spolku. ■

Galerie 1 přijímá přihlášky pro rok 2026!

Od 3. února do 30. dubna 2025 mohou umělci a kurátoři podávat přihlášky na výstavu svých děl v Galerii 1 pro rok 2026. Veškeré informace, pravidla a dokumenty potřebné k přihlášení jsou k dispozici na <https://www.praha1.cz/kultura/galerie-1>.

Komise kultury a sportu pečlivě posoudí všechny doručené přihlášky. Konečný výběr umělců schválí Rada městské části Praha 1, a to na přelomu června a července 2025.

Hlavními kritérii při výběru budou kvalita, originalita a přínos děl, stejně tak aktivní vztah k Praze 1. Úspěšní uchazeči získají možnost vystavit svá díla v Galerii 1 po dobu jednoho měsíce během výstavního období roku 2026. ■

Od 1. března finanční podpora na nákup léků pro všechny z Prahy 1

V minulém čísle jsme informovali o systému Correny, díky kterému mohou místní z Prahy 1 získat podporu na nákup léků a dalších zdravotních potřeb v lékárnách Nemocnice Na Františku. Všichni, kdo se do systému zaregistrují, získají slevu ve výši 70 procent hodnoty nákupu a mohou touto cestou čerpat až 1 000 korun. V první fázi se mohli registrovat lidé starší 65 let, od 1. března již občané všech věkových kategorií. Akce platí pro Nonstop lékárnou Na Františku (budova Nemocnice Na Františku) a pro Lékárnu Palackého v poliklinice Palac-

kého 5. A jak projekt funguje? Na webových stránkách <https://praha1.correny.cz/> se zaregistrujete a obdržíte kód pro transakce. Tak aktivujete svou virtuální peněženku nabitou na 1 000 correntů (1 corrent = 1 koruna). Následně jdete nakoupit do lékárny označené nálepkou Correny a u pokladny sdělíte svůj kód. Díky němu na závěr zaplatíte pouhou třetinu původní ceny zboží. Tu můžete uhradit hotově, nebo kartou. ■

Více informací na <https://praha1.correny.cz/>.

Benefiční bazar
Báry Basikové

17. března 2025 | 10:00 – 17:00

KAVÁRNA

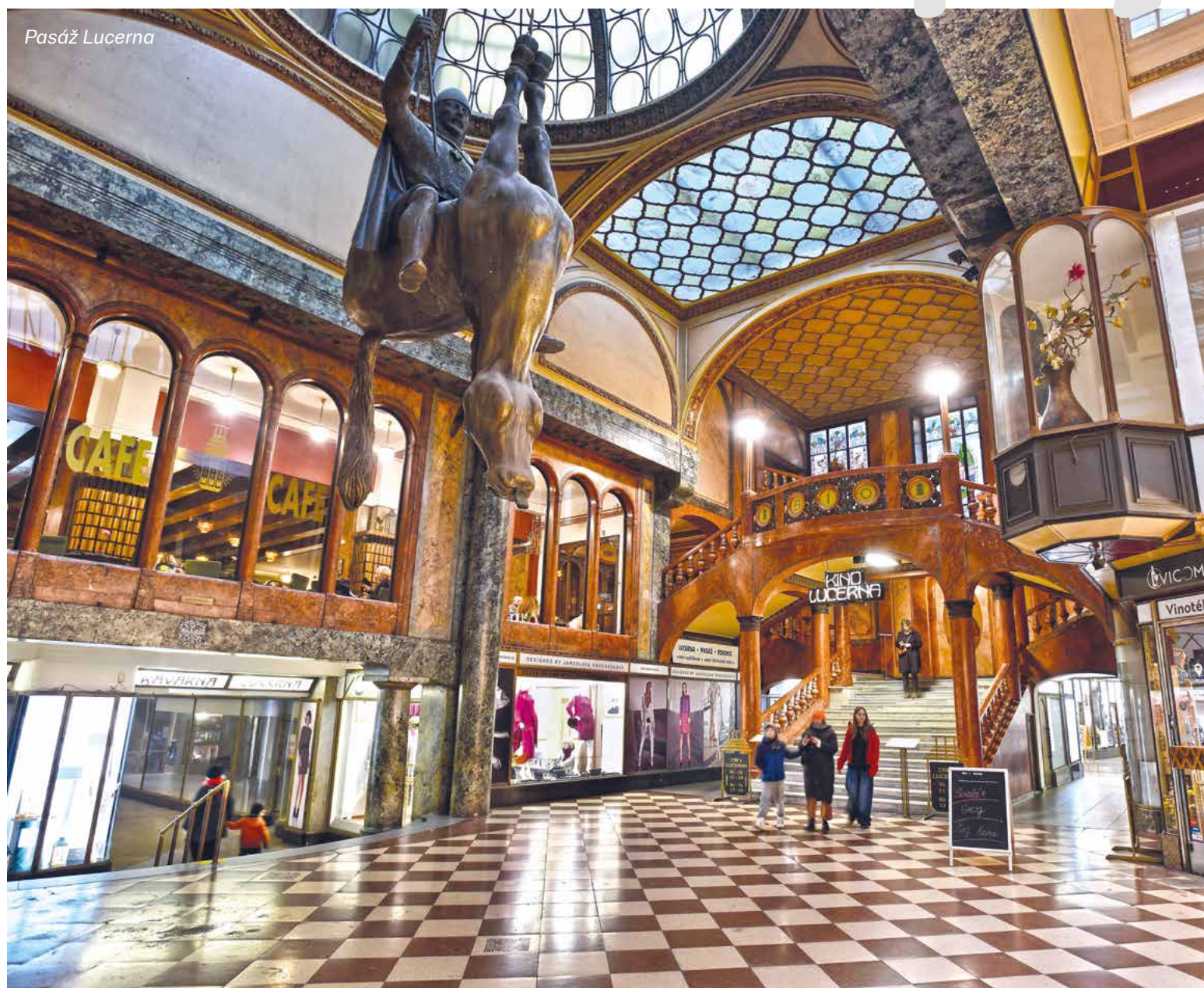
Cafe~Cafe

Rytířská 10

Přijďte si koupit krásné módní kousky z šatníků celebrit za velmi nízké ceny. Uděláte radost nejen sobě, ale především těm, kterým budou získané peníze určeny. **Děkujeme, že pomáháte!**

Vydejte se na cestu časem a objevte kouzlo pražských pasáží

Pasáže patří mezi nenápadné, ale fascinující prvky pražské městské architektury. Jsou nejen příkladem urbanistického myšlení, ale také odrazem společenských proměn. Zatímco v období první republiky se jednalo o pulzující centra společenského a obchodního života, dnes mnohé z nich čelí úpadku nebo čekají na obnovu. Vedle nich ale vznikají i pasáže nové.

Pasáž Lucerna

Slovo „pasáž“ pochází z francouzského výrazu *passage* neboli průchod. Tento termín se v českém prostředí ujal v 19. století. Jako první ho u nás použil údajně Jan Neruda, když popisoval své zážitky z cest. Nové pojmenování postupně nahradilo i turecký výraz „bazar“, který se pro podobné prostory používal dříve.

Pasáž Koruna

Historie a zlatá éra pasáží

Moderní pasáže se v evropských metropolích začaly objevovat ve druhé polovině 19. století. Byly inspirovány zejména Paříží, Londýnem, Vídní, Budapeští, kde se staly nejen centry obchodu, ale i společenského dění. Pasáže byly koncipovány jako kryté ulice propojující různé bloky domů. Jejich hlavním smyslem bylo chránit pěší před nepřízní počasí.

V Praze odstartovala zlatá éra pasáží v první polovině 20. století. Zejména v okolí Václavského náměstí a ulic Na Příkopě, Revoluční a Národní vznikaly luxusní obchodní pasáže, které nabízely prostory pro kavárny, restaurace, butiky a divadla. Na jejich realizaci se podíleli přední doboví architekti, jako byli Osvald Polívka, Pavel Janák, Josef Gočár nebo Oldřich Tyl.

V centru Prahy dnes najdete více než padesátku pasáží a průchodů. Přehledně je mapuje webová stránka www.prazskepasaze.cz.

MAPA PASÁŽÍ
ZDE

Pražské pasáže, které stojí za návštěvu

Například v **pasáži paláce Adria**, kterou projdete z Národní do Jungmannovy, se vyplatí zastavit a zvednout oči vzhůru. Prostoru totiž vévodí hodiny se zvěrokruhem

a v patře paláce spatříte vyobrazení různých katastrof. Budovu si totiž nechala postavit italská pojišťovna Riunione Adriatica di Sicurta. Výjevy životních pohrom měly upozorňovat, na co by klientela měla pamatovat při uzavírání pojistek.

O zhruba dvacet let později vznikala budova dnešní České národní banky, tehdy Živnobanky. Průchod jejím přízemím spojuje Senovážné náměstí a ulici Na Příkopě. Dnes tato pasáž slouží jako výkladní skříň české umělecké tvorby a užitého umění. O tom svědčí i její nový název: **Pasáž českého designu**. Lemují ji výlohy

prezentující jak zavedené značky, tak začínající jména designu a umění.

„Nej“ pasáže

Nejspletitější pasáž: U Nováků – secesní dům U Nováků byl navržen jako první obchodní dům v Praze. Pasáž, propojující ulice V Jámě a Vodičkova, je druhá nejstarší v metropoli. Je unikátní ztvárněním celého komplexu, stavem, v jakém se stavba dochovala, a spleťostí uliček, skrze které se nakonec vlévá do pasáže Lucerna.

Nejstarší pasáž: Lucerna – nejznámější pražská pasáž propojující Vodičkovu a Štěpánskou ulici. Ukrývá kino, koncertní sál, music bar i ikonickou sochu sv. Václava od Davida Černého. Původně se jí říkalo Velký bazar, což bylo inspirováno orientálním termínem pro obchodní prostory. Lucerna vznikala nejprve jako honosný a moderní palác. Později ke stavbě přibyl i záměr vytvořit pasáž. Plány na stavbu Lucerny počítaly i s hokejovým stadionem! Z prostorových důvodů ale k realizaci tohoto dlího záměru nedošlo.

Nejkurióznější pasáž: Zrcadlová pasáž – krátký průchod nárožním domem mezi ulicemi Národní a Perlová vznikl jako reklama firmy Gottwald, vyrábějící sklo. O Zrcadlové pasáži se tradovalo, že nablýskanější výlohy jinde nenajdete. Nabídku skla a porcelánu si pasáž udržela po dlouhá desetiletí. V současnosti je ale uzavřena.

Pasáž Světozor

(Pokračování na str. 8)

Pasáž
Živnobanky

(Dokončení ze str. 7)

Pasáže v organismu města dnes

Zatímco ve 20. a 30. letech byly pasáže plné života, v 80. a 90. letech se staly místem, kterému se běžný člověk raději vyhnul. Temné období pražských pasáží sice pominulo, ale potenciál řady průchodů zůstává nevyužitý. Důvodem je nejen konkurence moderních obchodních center, ale i změna chování obyvatelstva a nakupujících.

Některé pasáže zcela zanikly (například pasáže Juliš nebo Baťa), jinde došlo k nevhodným přestavbám, které pasážím odebraly jejich půvab. Přesto si několik pasáží uchovalo svůj historický charakter a nadále slouží jako důležité průchody i místa setkávání.

I když mnohé pasáže v současnosti nepřetékají životem jako ve 30. letech, potenciál pasáže jako městotvorného prvku není vyčerpán. Příkladem mohou být novější pasáže jako **Myslbek** nebo **Quadrio**, které dále propojují klíčové části města a nabízejí obchodní i kulturní využití. Pokud se podaří revitalizovat některé z historických pasáží a přizpůsobit je potřebám dnešní doby, mohou znovu začít plnit svou původní funkci – být nejen průchody, ale také centry společenského a obchodního života.

S moderní výstavbou v srdci Prahy vznikají i nové pasáže. Příkladem je **Florentinum**, které spojuje ulici Na Florenci s ulicí Na Poříčí. Je součástí moder-

Pasáže sehrály svou roli i ve filmové historii. Například film *Láska z pasáže (1985)* se odehrává právě v pražských pasážích. Hlavní postavy se pohybují zejména pasážemi Alfa, Rokoko a U Nováků

Pasáž
Černá růže

ního administrativního a obchodního komplexu. Vedle obchodů a restaurací nabízí propojení veřejného prostoru se zelenými atrií. Florentinum tak navazuje na dlouhou tradici pražských pasáží: vytváří příjemné prostředí chráněné před nepříznivým počasím.

Další zajímavou novou pasáží je **Pánská pasáž** spojující ulice Na Příkopě a Ovocný trh. Jde o první obchodní zónu v České republice orientovanou primárně na muže. Svým charakterem odkazuje na věhlas pasáží v počátcích jejich existence. Nabízí exkluzivní obchody a služby zaměřené na luxusní módu, doplňky a péči.

Zatím nejnovější pasáží, která ožila svým původním účelem, je **Hrzánská pasáž** procházející barokním Palácem Hrzánů z Harasova v Celetné. Po rozsáhlé rekonstrukci se otevřela teprve vloni. Zmizely turistické směnárny a suvenýry, aby je nahradily galerie, nejmenší koncertní sál v Česku, kavárna nebo multifunkční prostor věnovaný české módě a šperkům. Právě Hrzánská pasáž ilustruje, jak se prostory mohou vrátit ke svému původnímu účelu a otevřít se nejen turistům, ale i místním.

Pasáže jsou svědectvím o urbanistickém vývoji Prahy a jejich osud ukazuje, jak se městské prostory mohou proměňovat. Možná není daleko doba, kdy se pasáže vrátí do plnohodnotného života a znovu se stanou nejen průchody mezi ulicemi, ale také kulturními a společenskými centry hlavního města.

Vyrazte na komentovanou prohlídku pražských pasáží

Pokud vás fascinují pražské pasáže a jejich historie, můžete se zúčastnit komentované prohlídky, která vás provede těmi nejzajímavějšími průchody v centru města. Prohlídku nazvanou Fenomén pražských pasáží pravidelně organizuje společnost Praha Neznámá, s. r. o. Výcházka začíná na Jungmannově náměstí, trvá zhruba dvě hodiny a končí v ulici Na Příkopě před pasáží Černá růže. Vstupenky lze zakoupit online a terén je vhodný i pro kočárky. ■

Odkaz na komentovanou vycházku
<https://www.prahaneznama.cz/vychazky/fenomen-prazskych-pasazi/>

Text: Milan Hulínský
Foto: Jaroslav Tatek

Participativní rozpočet:

Blíží se hlasování o projektech

Co byste změnili ve svém okolí, kdybyste měli k dispozici část rozpočtu městské části? Obyvatelstvo Prahy 1 tuto možnost prostřednictvím premiérového participativního rozpočtu skutečně dostalo. Nyní přichází chvíle rozhodnutí – které z nápadů se stanou skutečností? O výsledku rozhodne vaše hlasování! Na konci března se na veřejném setkání představí projekty, jež splnily všechny předepsané náležitosti a mohou se ucházet o podporu obyvatelstva první městské části.

„Participativní rozpočet (PaRo) představuje inovativní způsob, jehož prostřednictvím mohou lidé, respektive studující přímo rozhodovat o tom, jak budou vynaloženy finanční prostředky z rozpočtu první městské části určené na PaRo,“ připomíná předseda Výboru pro participaci, participativní rozpočet, veřejný prostor a dotační programy Zastupitelstva MČ Praha 1 Martin Motl. „Skládá se ze dvou částí – občanského PaRo, na který bylo uvolněno čtyři a půl milionu korun, a školního PaRo, v němž bude moci pět základních škol pracovat s dalšími pěti sty tisíci,“ dodává.

Pravidla veřejného participativního rozpočtu se od počátku zaměřují na zapojení co největšího počtu lidí z historického centra metropole. „Podstatou PaRo je předkládat projekty, které přispějí ke zkvalitnění veřejného prostoru a života v Praze 1,“ zdůrazňuje Motl s tím, že každý přihlášený projekt musel splňovat předem definované podmínky, například být podán místními z první městské části.

Desítky návrhů

Prázdninový rozjezd historicky prvního participativního rozpočtu na území Prahy 1 byl pozvolný, ale se začátkem nového školního roku se jej nakonec zahájit přeci jen podařilo. „A to navzdory nedostatku lidských zdrojů. Z toho důvodu bylo nutné harmonogram posunout přibližně o měsíc,“ kon-

VEŘEJNÁ PREZENTACE PROJEKTŮ
25. 3. 2025 od 18:00 do 21:00
v Malostranské besedě.

Online hlasování o projektech bude spuštěno 25. 3. 2025 a poběží až do 11. 4. 2025.

www.planuj1.cz

Planuj na Jedničku

statuje koordinátor PaRo Jan Rachunek s dovětkem, že dodavatelskou společností pro občanský participativní rozpočet je MUNIPOLIS. Obyvatelstvo Prahy 1 ukázalo, že mu na městské části záleží – přihlásilo se celkem sedmatřicet projektů, které mohou přinést více zeleně, kultury či bezpečnější prostředí. Některé ožíví sousedské vztahy, jiné vylepší veřejný prostor. „Část projektů byla po posouzení odbory MČ Praha 1 vyřazena,“ pokračuje Rachunek.

Projekty, které uspěly, budou představeny na veřejném setkání s navrhujícími, které se uskuteční 25. března v Malostranské besedě, a to od 18:00 do 21:00. „Zde budou předkládající projektů prezentovat své návrhy, aby získali podporu místního obyvatelstva,“ vysvětluje koordinátor a podtrhuje: „O vítězných projektech rozhodnete vy! Přijďte na veřejné setkání a dejte hlas

Milionový nápad?

svým oblíbeným nápadům. Nebo od 26. března do 11. dubna hlasujte online. Hlasy přidělené na setkání budou mít vyšší váhu, takže neváhejte, přijďte a dejte svému projektu maximální šanci na úspěch!

Projekty s největším počtem hlasů získají požadované množství peněz – do vyčerpání výše zmíněné částky čtyři a půl milionu. Následně, v dubnu po vyhlášení výsledků, se zahájí samotná realizační fáze, na kterou je čas do prosince. „Tento ročník je jen začátek! Participativní rozpočet ukazuje, že lidé z Prahy 1 mají skvělé nápady, jak vylepšit své okolí. Pomozte nám z něj udělat tradici, která přinese ještě více dobrých změn,“ uzavírá Martin Motl a připomíná, že veškeré informace týkající se participativního rozpočtu se dozvíte na bezplatném telefonním čísle +420 800 123 123. ■

Text: Miloslav Frýdl

(Seznam projektů naleznete na str. 10)

Martin Motl

Předseda Výboru pro participaci, participativní rozpočet, veřejný prostor a pro dotační programy

martin.motl@praha1.cz
 221 097 303

Projekty participativního rozpočtu

■ Projekt č. 1 – HOLUBI LETÍ NA DOVOLENOU:

Snížení holubí populace v centru pomocí sítí a hrotů pro ochranu domů a zdraví.

■ Projekt č. 2 – MEDITAČNÍ PROJEKT HOURGLASS:

Kvartální setkání s hudbou a meditací v Anežském klášteře pro duševní pohodu.

■ Projekt č. 3 – TOULKAMI ZA VZDĚLÁNÍM I ZDRAVÍM:

Tematické vycházky s přednáškami o historii a ekologii pro podporu aktivního vzdělávání.

■ Projekt č. 4 – MODERNÍ ODPADKOVÉ KOŠE:

Nahrazení odpadkových košů designovými pro lepší estetiku veřejných prostor.

■ Projekt č. 5 – ČISTÁ PRAHA 1!:

Laserové zařízení na odstranění graffiti pro čistější a atraktivnější centrum.

■ Projekt č. 6 – ZDRAVÁ PRAHA 1 S BOROMEJKAMI:

Nákup polohovatelných lůžek pro nemocnici, zajišťující lepší komfort nemocných.

■ Projekt č. 7 – STÍNADLA POD LAMPOU:

Instalace lamp v Haštalské čtvrti ke zvýšení bezpečnosti.

■ Projekt č. 8 – BEZPEČNÝ NOVÝ SVĚT:

Výměna vysouvacího sloupku ulice Nový svět pro snížení dopravní zátěže.

■ Projekt č. 9 – KOMUNITNÍ A UMĚLECKÉ CENTRUM:

Zřízení centra pro umění a komunitu s prostorem na kostýmy a rekvizity.

■ Projekt č. 10 – PREVENCE PRO DĚTI:

Interaktivní hasičské přednášky pro děti s praktickými ukázkami krizového chování.

■ Projekt č. 14 – CYPIC:

Kampaň o bezpečném provozu koloběžek v centru s distribucí informačních materiálů.

■ Projekt č. 15 – SOUSEDSKÁ KULTURNĚ VZDĚLÁVACÍ SETKÁNÍ:

Pravidelná setkání s koncerty a workshopy na podporu kulturního vzdělávání a sousedství.

■ Projekt č. 16 – OZELENĚNÍ KLIMENTSKÉ ULICE:

Vysazení květníků a zeleně do Klimentské ulice pro lepší mikroklima a vzhled.

■ Projekt č. 17 – TRHY NA JEDNIČKU:

Farmářský trh na Střeleckém ostrově pro setkávání obyvatelstva, lokálních podniků a umělecké produkce.

■ Projekt č. 18 – CYKLOHANGÁRY:

Instalace cyklo-hangárů pro bezpečné parkování kol a podporu ekologické dopravy.

■ Projekt č. 19 – SKLENĚNÝ STROM:

Umělecká instalace skleněného stromu – lípy jako propojení české kultury s národními tradicemi.

■ Projekt č. 20 – INTEGROVANÉ DĚTSKÉ HŘIŠTĚ:

Vytvoření inkluzivního hřiště pro děti se speciálními potřebami a podporou integrace.

■ Projekt č. 21 – EKOLOGICKÉ VYTÁPĚNÍ KC KAMPA:

Modernizace vytápění centra Kampa pomocí tepelných čerpadel a solárních panelů.

■ Projekt č. 22 – GALERIE VE VZDUCHU:

Virtuální galerie s rozšířenou realitou v historické části, propojující digitální umění s prostorem.

■ Projekt č. 23 – OZDRAVNÉ CVIČENÍ JAN ŠEŇ:

Pilotní program cvičení a meditace pro děti, zaměřený na snižování stresu a podporu zdraví.

■ Projekt č. 24 – DIVADLO UTLAČOVANÝCH:

Divadelní představení neherců pro zviditelnění problematiky krátkodobého ubytování v Praze 1.

■ Projekt č. 25 – SAMOČISTÍCÍ NÁTĚR:

Aplikace fotokatalytického nátěru na budovy pro snížení znečištění ovzduší.

■ Projekt č. 26 – DOMÁCÍ MAZLIČCI PRO SENIORY:

Propojení seniorů se zvířaty z útulků ke zlepšení duševní pohody a sociální interakce.

■ Projekt č. 27 – HŘIŠTĚ PRO PSY:

Výstavba oploceného hřiště v Petřské čtvrti pro bezpečnou hru psů a komfort majitelů.

■ Projekt č. 28 – 75 FOTOGRAFIÍ MALÉ STRANY:

Kniha o toulkách Malou Stranou, Petřínem, Kampou a Novým Městem s historickými a uměleckými komentáři.

■ Projekt č. 29 – NAŠE JEDNIČKA:

Krátké filmy dokumentující osobnosti a příběhy obyvatelstva Prahy 1, uchovávací historii.

■ Projekt č. 30 – KOORDINÁTOR SDÍLENÍ ENERGIÍ:

Vytvoření pozice koordinátora pro sdílenou elektřinu mezi domácnostmi v Praze 1.

■ Projekt č. 31 – SALVADOR DALÍ V PRAZE:

Interaktivní výstava s audiovizuálními projekcemi, představující umělecký odkaz surrealisty Dalího.

■ Projekt č. 32–34 – VYČIŠTĚNÍ ULIC:

Tři propojené iniciativy na zvýšení čistoty ulic v Malé Straně, Novém Městě a Starém Městě.

■ Projekt č. 35 – HOSPODA JAKO DOMA:

Otevření tradiční české hospody na Malém náměstí s důrazem na lokální suroviny a autentickou atmosféru.

■ Projekt č. 36 – UDRŽITELNĚJŠÍ, NA JEDNIČKU!:

Osvěta o udržitelné módě a recyklaci textilu pomocí workshopů a swap akcí, podporující ekologii.

■ Projekt č. 37 – LOVCI PEREL A ÚSMĚVŮ:

Interaktivní hra spojená s procházkou Prahou 1, zahrnující úkoly a odměny za znalost dentální hygieny. ■

I děti ze základních škol rozhodují o změnách!

Pohovka na chodbu. Gril do klubu. Posilovací nástroje. Slunečník pro venkovní relax. Boxovací pytel. Do premiérového ročníku participativního rozpočtu se zapojila také pětice základních škol na území Prahy 1. A nápady, jak si v tom nejlepší slova smyslu zpříjemnit život, studující rozhodně nešetří.

„Ze třech škol vzešlo pětadvacet projektů, to je skvělé,“ pochvaluje si projektový koordinátor participativních projektů Jan Rachunek s tím, že patnáct návrhů nespĺnilo zadaná kritéria, takže do závěrečné hlasovací fáze postoupilo rovných dvacet projektů. Kromě těch zmíněných v úvodu článku ještě třeba zahrady, uzamykatelné skříňky do šaten, sedací vaky, stolní fotbálek, zeď na sprejování či pomůcky pro hobby horsing.

„V ZŠ Vodičkova budou školáci a školáčky hlasovat o osmi projektech, v ZŠ Brána jazyků o sedmi, v ZŠ Gutha-Jarkovského o pěti,“ vypočítává Rachunek a dodává, že ZŠ Malostranská i ZŠ náměstí Curieových se své návrhy teprve předložit chystají.

Děti projektem provázal tento ilustrativní návod

www.planuj1.cz

Planuj na Jedničku

Jak to funguje?

„Školní participativní rozpočet dává dětem ze základních škol možnost rozhodnout o investicích do zlepšení prostředí a well-beingu ve školách,“ zdůrazňuje předseda Výboru pro participaci, participativní rozpočet, veřejný prostor a dotační programy Zastupitelstva MČ Praha 1 Martin Motl. „Podněcuje kreativitu a angažovanost, ale také děti učí důležitým dovednostem, jako je finanční gramotnost, prezentace nápadů či spolupráce s ostatními,“ doplňuje první místostarosta Prahy 1 David Bodeček, který má mimo jiné v gesci školství. „Během procesu školního participativního rozpočtu jsme projekt diskutovali na pravidelných setkáváních se studujícími ze všech devátých tříd. Díky jejich podnětům máme chuť na letošní ročník navázat, a pro příště doladit pravidla tak, aby dokonale seděla na míru dětem a dospívajícím,“ dodává místostarosta.

Každá z pěti základních škol zřizovaných MČ Praha 1 má k dispozici rovný díl financí, sto tisíc korun. Studující z jednotlivých tříd druhého stupně pod vedením školních koordinátorů a koordinátorek předkládají projekty, které se následně vyhodnocují hlasováním. Vítězné projekty se předloží Radě MČ Praha 1 k realizaci. „Dodavatelskou společností školního participativního rozpočtu je DECISION 21. Proces začal zároveň se zahájením školního roku, samotná realizace vybraných projektů se plánuje od března do června 2025,“ rekapituluje Rachunek, podle něhož se už v uplynulých měsících podařilo shromáždit nemálo poznatků, které se zohlední při přípravě druhého ročníku školního participativního rozpočtu. „Třeba děti z devítek se nechtějí úplně zapojovat, protože to, co se bude po jejich odchodu dít ve škole, už je tolik nezajímá. Naopak velký zájem o zapojení mají děti z pátých tříd. Také přemýšlíme o tom, že bychom příště částku přidělenou té které škole rozdělili na dvě části – jedna by byla určena na dívčí, druhá na chlapecké projekty, aby se žákyně s žáky navzájem nepřehlasovávali,“ uzavírá koordinátor PaRo a vzkazuje na dálku poděkování všem, kteří s realizací Školního PaRo pomáhají, zejména školním koordinátorům a koordinátorkám. ■

Text: Miloslav Frýdl

Jan Rachunek

Koordinátor Participativních rozpočtů

jan.rachunek@praha1.cz 800 123 123

Jan Šťastný: Prahu 1 není možné nemilovat

S hercem Janem Šťastným jsme se sešli v kavárně Divadla Viola. Povídali jsme si o herectví, dabingu, ale také o cestování a chalupaření.

Studoval jste v centru Prahy, jaké vzpomínky máte s tou dobou spojené?

Přijel jsem do Prahy jako kluk z Moravy v osmnácti letech s kufrem a v maturitním obleku. Karlova ulice a v ní Divadelní akademie múzických umění, studentská kolej v Hradební ulici, blízko na Karlův most, Malá Strana, Nerudovka, všude tam jsem byl jako doma. Když jsem ukončil DAMU, dostal jsem angažmá v Národním divadle, kde jsem působil čtyři roky, než jsem začal hrát v Divadle Na Vinohradech. Ale i teď se do centra

vracím, třeba sem do Divadla Viola. Prahu 1 není možné nemilovat.

Co pro vás znamená Viola?

Má svůj genius loci, jsou tu fotografie osobností, ke kterým jsem vždy vzhlížel a které tímto divadlem prošly. Desítky let dává prostor poezii a velmi se tu daří komorním hrám založeným na soustředěném dialogu, často dvou herců...

Jednou z takových her je Hodina diplomacie. Koho ztvárňujete a co vás na této roli těší?

Úspěšná hra francouzského autora Cyrila Gelyho vznikla podle skutečné události. Jde o fiktivní rozhovor mezi posledním nacistickým vojenským velitelem okupované Paříže a švédským diplomatem, který se odehrál během jedné noci. Ztvárňuji generála, partnerem v roli diplomata je mi Hanuš Bor. Paříž byla podmínována, ke katastrofě chybělo málo, rozhodl napínavý souboj argumentů, slov a emocí, střet dvou světů – vojenského a humánního. Vše v tomto dramatickém setkání záviselo na vyjednávacích schopnostech švédského diplomata. Generál nakonec

v srpnu 1944 odmítl splnit Hitlerův rozkaz zničit Paříž a vydal město bojovníkům Svobodné Francie. Jsem ve věku, kdy si herectví víc užívám, soustředěná pozornost publika na dialog dvou lidí na jevišti je pro mě také trochu adrenalin.

Zajímavé je, že Nobelovka, další hra ve Viole s vaší účastí, je rovněž od autora titulu Hodina diplomacie. Mají obě představení něco společného?

Režiséra Radovana Lipuse a je to opět brilantní duel argumentů a emocí. Německý chemik Otto Hahn přijíždí v roce 1946 do Stockholmu převzít Nobelovu cenu za objev jaderného štěpení. Spolupracoval na něm s Lise Meitner, rakouskou fyzičkou židovského původu, která jej těsně před ceremoniálem navštíví v hotelovém apartmá. Latentní milostný příběh, vzájemný respekt, zároveň se řeší postavení ženy ve vědě a ve společnosti. Uvedení této hry ve Viole je zajímavé také tím, že pražská premiéra předstihla o více než rok tu pařížskou, stala se tak premiérou světovou.

Čtyřicet let působíte v herecké branži. Jakou vám to přineslo zkušenost?

V osobní rovině se stále snažím dopracovat k tomu, abych s lidmi v hledišti sdílel radost. Učím se trochu opustit tu obrovskou zodpovědnost za to, aby se něco nepokazilo, abych přijel včas, abych ne onemocněl. Nemocný herec? To se dříve vůbec nenosilo, my jsme se učili, že herce omlouvá jen jeho vlastní smrt. Už si nemyslím, že je úplně dobře jít na jeviště s horečkou jen proto, že hrát se musí. Dnes se spíše snažím sdílet s publikem radost z toho, že se právě děje divadlo.

Dá se říct, že si hraní užíváte více než dříve?

Ano. Naučila mě to moje žena. Řekla mi: za ty herecké roky už máš profesi zažitou, teď se na ni spolehni a užívej si to. Ale samozřejmě si užíváte výsledný tvar. Proces zkoušení je pořád hledání, tápání, omyly, pokusy. Mám takovou ctižádost, abych se moc neopakoval. Každá role vyžaduje něco trochu jiného, ať už je to způsob chůze, držení těla či podoba smíchu. To je práce na roli. Baví mě, že se mohu pokusit vklouznout do postavy, vlastně se za ni trochu schovat a zároveň skrze tu postavu o sobě něco vypovědět. Je to zábavný, někdy bolavý proces.

Dostal jste do vínku krásný hlas, excelujete v dabingu. Máte tu práci rád?

Velmi. Nikdy jsem dabingu nepovažoval jen za překlad. Skrze herce, který už roli nějak zvládl, se do ní musíte strefit a ještě ji česky zahrát tak, aby postava byla srozumitelná pro zdejší publikum.

Je to řemeslo, musíte se koncentrovat. Jedete, dokud se to nepokazí. Není čas na dlouhé zkoušení, je třeba být připravený, vyžaduje se dovednost a soustředění. Proto mám rád divadlo, protože tam můžete věci dlouho hledat, intuitivně si je zmapovat, načichat si je, zkoušet si je.

Zbývá při náročném herecké profesi vůbec prostor pro volný čas, záliby a koníčky?

Dlouhé roky jsem uvažoval o tom, že už od školy jsem se vlastně nezastavil. Zodpovědnost za rodinu je to, co mě občas přizbavilo. Přehnaná zodpovědnost kultivovaná v moravské rodině ze Zlína, kde chlap musel nést veškerou tíhu. A pak zjistíte, že když ji nenesete, že se taky nic nezblázní. Na to, že věci fungují i beze mě, že se nemusím o všechno starat, jsem však přišel až mnohem později. Jednoho dne jsem zjistil, že chodím do práce, starám se o rodinu – ale kde jsem já?

Baví mě, že se mohu pokusit vklouznout do postavy, vlastně se za ni trochu schovat a zároveň skrze tu postavu o sobě něco vypovědět. Je to zábavný, někdy bolavý proces.

Začal jste si plnit dávný sen?

Vždycky jsem pokukoval po motorkách, sen jsem si splnil. Svoboda, vítr ve vlasech, na vyjíždkách mě bolely čelisti od usmívání. Bavilo mě to, ale motorka už dva roky stojí na dvoře. Přišel trochu strach, větší než respekt, a to není dobré. Tak jsem to opustil. Ale já byl vždy chalupář. A řeknu vám proč. Naše branže je taková prchavá, pomíjivá, na jevišti se odehrává dílo okamžiku. Role ve filmu i v televizi sice někde zůstávají zaznamenané, v divadle však představení uplyne, je pryč a člověk se otočí s otázkou, co za ním vlastně zůstalo.

Takže jste toužil po něčem hmatatelném?

Ano. Na chalupě jsem postavil zeď, jindy zase plot a mohu se jich dotknout... Člověk má pocit, že po něm něco zůstává. Taky si tam vždycky vyčistím hlavu, věnuji se cihle, je to duševní hygiena. Už teď v únoru se těším, až tam zase pojedeme. Zjistím, co všechno se přes zimu stalo, kolik potrubí popraskalo, obléknu si montérky, vezmu do ruky náradí. Chalupu jsme si postavili sami na zelené louce, je u lesa a je tam moc krásně. Celý život vstávám brzy, uvařím si kafe, k němu cigárko, ptáci zpívají. To je okamžik, kdy si říkám, že to moje přijmení je vlastně nomen omen se vším všudy: jsem šťastný Šťastný.

Najdete čas na cestování, jste cestovatel-ský typ?

Rád bych byl více. Manželka by chtěla poznat celý svět, máme to rozdělené: ona je vizionářka a já jsem praktik. Nechávám na ní, aby vymyslela kam, kdy a jak, já to pak nějak zařídím časově. Díky tomu každý rok dvakrát třikrát vyrazíme, i kdyby to mělo být jen „na kafičko do Říma“. Magické město, neuvěřitelná energie. Naučil jsem se říkat: co není nemožné, je možné. Můj sen je Peru, a to nejen kvůli magii. Věřím na energii. Cítíte energii z lidí v hledišti, kladete si otázky, na které neznáte odpověď, ale zároveň jim nechci zavírat vrátka. Na něco odpověď neznám, ale to znamená, že neexistuje. Na druhou stranu jsem pragmatik. Přesto není od věci si občas pustit myšlenky na špacír a otevřít si třeba nějakou další bránu vnímání.

Na co se letos těšíte?

Netěším se na svoje kulatiny, ale vlastně je mi to jedno. Zjistil jsem, že se cítím líp než v pětatřiceti. Nesnažím se být pozitivní za každou cenu, život je ale radost a na to často zapomínáme. Je to dar, tak proč ho prožívat? A těším se také na nové cestovatelské vize, kterými mě brzy překvapí moje žena. ■

Text: Michaela Šulcová
Foto: Jaroslav Tatek

Zveme rodiče a děti k zápisům do základních škol

Zápisy do základních škol

ZŠ Vodičkova

Zápis do 1. tříd máme v úterý 22. 4. 2025 od 8:00 do 18:00 v budově Jindřišská 32 (školička). Podrobnější informace zveřejňujeme na webu školy vždy během února. Otevřít můžeme dvě první třídy a jednu třídu přípravnou. Dny otevřených dveří v Jindřišské 32 proběhnou v následujících termínech:

- Středa 19. 3. 2025 15:00–18:00
- Pátek 21. 3. 2025 9:00–11:00

Dny otevřených dveří zveřejníme na webu během února.

ZŠ Curieových

Zápisy do prvních tříd se v základní škole nám. Curieových konají 9. a 10. 4. 2025.

ZŠ Brána jazyků s rozšířenou výukou matematiky

Zápisy do čtyř prvních tříd do ZŠ Brána jazyků s rozšířenou výukou matematiky proběhnou ve dvou termínech:

9. 4. 2025 14:00–17:30
a 10. 4. 2025 14:00–16:00
Zápis proběhne v budově Vojtěšská 13.

Poznámka: zapsané děti by měly být ve školním roce 2025/26 v budově Masná 13 (budova Vojtěšská 13 se bude rekonstruovat).

ZŠ J. Gutha-Jarkovského

Termín zápisu do 1. ročníku je stanoven na úterý 8. 4. a středu 9. 4. od 14:00 do 17:00 hodin. Přihlášení a výběr termínu (osobní návštěvy) proběhne prostřednictvím www.zapisyonline.cz (odkaz bude na webových stránkách školy).

Malostranská ZŠ

Zápis do prvních tříd a přípravné třídy se koná ve dnech 2. 4. 2025 (středa) a 3. 4. 2025 (čtvrtek) vždy od 14:00 do 17:00 v budově prvního stupně Malostranské základní školy v Karmelitské ulici 13. ■

Text: Odbor školství MČ Praha 1

Místní z Prahy 1 získávají exkluzivní slevu na nákup v Žabce

Radní Karel Grabein Procházka a Radim Lunda, generální manažer

chod a služby Ing. Karel Grabein Procházka ve spolupráci s obchodní sítí Žabka. „Podpora našeho obyvatelstva je prioritou. Jsem rád, že jsme mohli dojednat slevu, která alespoň trochu usnadní každodenní nákupy,“ uvedl radní Grabein Procházka.

Podobně spolupráci vnímá i obchodní síť Žabka: „Chceme ocenit místní komunitu a ukázat, že si jí vážíme. Tato sleva je konkrétním krokem, jak lidem v Praze 1 poděkovat za jejich přízeň,“ doplnil Radim Lunda, generální manažer Žabky.

Jak získat slevu?

- Stáhněte si aplikaci „Moje Žabka“
- Zaregistrujte se
- Nakupujte se slevou 15 % (s výjimkou vybraného zboží)

KDE SLEVOU UPLATNÍTE?

Výhradně v prodejnách ve správě městské části Praha 1.

V ulicích Maiselova, Kaprova, U Obecního Dvora, Jindřišská, Karlovo náměstí, Nerudova, Pohořelec a Pštrossova.

Tato iniciativa je dalším krokem k podpoře místních. Praha 1 pokračuje ve snaze zlepšit podmínky obyvatelstva a přinášet mu praktické výhody. ■

Text: (red)

Zapojte se do pracovní skupiny pro komunitní plánování sociálních služeb

Zajímá vás téma sociálních služeb pro lidi v seniorském věku, osoby se zdravotním postižením, pro rodiny s dětmi a další skupiny obyvatelstva?

Přijměte srdečné pozvání:

- **6. března od 14:30 hodin** v prostorách Karoliny Světlé 7 – pracovní skupina OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM A JEJICH RODINNÍ PŘÍSLUŠNÍCI
- **13. března od 16:00 hodin** v prostorách Klubu Tomáš, Tomášská 6 – pracovní skupina RODINY S DĚTMI

- **20. března od 14:00 hodin** v prostorách DPS Benediktská 13 – pracovní skupina SENIOŘI A OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM
- **27. března od 15:00 hodin** v prostorách ÚMČ Praha 1, Vodičkova 18, přízemí, místnost č. 026 – pracovní skupina NÁRODNOSTNÍ MENŠINY

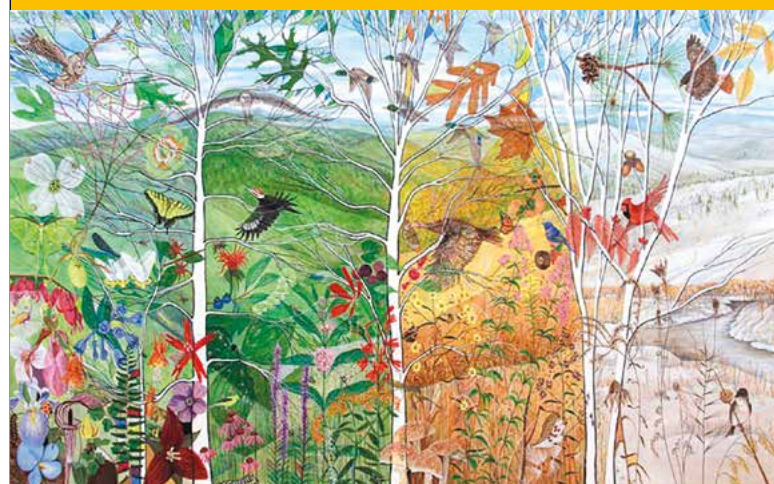
Text: Oddělení samosprávných činností MČ Praha 1

Škola v přírodě Čestice pořádá o letních prázdninách pro děti z MŠ, 1.–3. tříd ZŠ a dětí zaměstnanců ÚMČ Praha 1

LETNÍ POBYT VE ŠKOLE V PŘÍRODĚ V PODHŮŘÍ ŠUMAVY

... Cesta kolem roku aneb putování s dvanácti měsíčky...

18. 7. – 25. 7. 2025

Pro děti předškolního a mladšího školního věku (4–10 let). Rok jako kolo točí se, dny se skládají v měsíce, jen odzvoní Vánoce, zase znovu koulí se. Milé děti, přijďte zažít 12 měsíců v roce v jednom týdnu k nám do Čestic. Zažijete spoustu legrace a dobrodružství, protože když se dvanáct měsíčků do toho pustí, tak to se potom dějí divy.

Cena pobytu: 4 500 Kč (cena tábora včetně dopravy)

Pro děti je zabezpečeno:

- ubytování v budově stálé Školy v přírodě Čestice
- 5x denně kvalitní a zdravá strava
- zábavný program pro jednotlivé věkové skupiny (zajištěn kvalifikovanými vyučujícími)
- zdravotní a noční služba

Rodiče, pokud máte zájem o tento letní pobyt, zašlete, prosím, přihlášku (e-mail se jménem a datem narození dítěte) na naši níže uvedenou e-mailovou adresu. Tento e-mail vám bude zpětně potvrzen.

Termín ukončení přijímání přihlášek je 16. 5. 2025. Přihlášky budou přijímány v došlém pořadí.

Podrobné informace na telefonu 383 396 103, e-mailová adresa: svp.cestice@seznam.cz

Snažíme se, aby zelené plochy byly v co nejlepším stavu

Z otevření dětského hřiště Za Haštalem

S Kateřinou Klasnovou, místostarostkou, do jejíž gesce patří také životní prostředí, jsme si povídali o rekonstrukcích hřišť, revitalizacích parků, o zeleni v centru a také o tom, jak zmírnit pocit vedra v letní Praze.

V jaké kondici je obecně zeleň v Praze 1? Snažíme se, aby byla v co nejlepším stavu. Pustili jsme se také do boje s graffiti

a výsledky jsou znát, i když je to běh na dlouhou trať. Když jsem ale převzala gesce životního prostředí, udivilo mne, kolik míst je zanedbaných jen proto, že se zde do budoucna možná počítá s rekonstrukcí nebo byla naopak rekonstrukce kvůli nevěli místních pozastavena. A místo toho, aby se hledala řešení, jako by ta místa pro politiku přestala existovat. Je to příklad parku Kampa a Holubičky, hřiště Vlašská, Palachova náměstí, parčíku u Staronové synagogy, Anenského trojúhelníku a mnoha dalších. To se snažím změnit.

Spravuje všechny zelené plochy v naší městské části Praha 1?

Ne, například Petřín nebo Vrchlického sady spadají pod magistrát, ale i některé menší plochy a téměř všechny stromy

v ulicích spravuje Technická správa komunikací. Aktivně s nimi jedním, aby se o tato místa starali – nedávno upravili například zeleň na náměstí Republiky a v tuto chvíli se dává dohromady parčík mezi Lužickým seminářem a Cihelnou, kde se dosadí i dva nové stromy. Chystá se také úprava plácku v Pštrossově ulici.

Hodně energie jste vložila do uskutečnění rekonstrukcí a revitalizací hřišť...

Loni jsme otevřeli dětské hřiště Za Haštalem, na jehož podobu jsem pyšná a dokonce jsme za něj dostali ocenění. Mám radost i ze současného stavu sportoviště Na Františku a v Masné. Po více než dvaceti letech jsem vysoutěžila nové provozující a společně jsme dali věci dohromady. Na František jsme pořídili nové technologie na výrobu ledu a v Masné jsem nechala vyměnit poškozené povrchy na volejbalovém a basketbalovém hřišti a ukotvit tenisovou halu. Chtěla bych tu ještě vytvořit příjemné posezení a Na Františku venkovní posilovnu a hřiště na plážový volejbal. V polovině března začneme s rekonstrukcí hřiště v Lannově, kde budou zbrusu nové herní prvky. Máme také hotový projekt na úpravu hřiště na Kampě, kde mimo jiné vznikne pobytová zelená střecha na veřejných toaletách. A ještě v únoru budeme kolaudovat venkovní posilovnu ve Vlašské.

A ve Vlašské chcete pokračovat. Počátkem února se konalo participační setkání a diskuse s místními na téma revitalizace dětského hřiště. Jaké výsledky přinesla společná debata?

Vlašská je další z těch „zapomenutých“ míst, kde bylo dokonce platné územní rozhodnutí na vstupní parter do Lobkovické zahrady. Dětské hřiště s nejkrásnějším výhledem mělo nenávratně zaniknout. Společně s místními jsme se shodli na citlivé revitalizaci, která bude respektovat současnou intimitu místa a zachová některé oblíbené herní prvky. Přibude zde nový strom, popínavé rostliny, lavičky a funkční vodní prvek.

V jaké fázi je připravovaná proměna parku Kampa?

Po téměř třiceti letech diskusí, zda Kampu rekonstruovat a jak, jsem v provincii předložila projekt zastupitelstvu, které na něj schválilo finanční prostředky. Pokud vše půjde, jak má, na podzim by se mohlo s revitalizací začít.

Chystají se úpravy dalších parků?

Velice ráda bych dala do reprezentativního stavu park Holubička pod Starými zámeckými schody. Magistrát tu sice plánuje bezbariérový výstup z metra Malostranská za více než miliardu korun, ale vzhledem k finanční náročnosti a negativnímu stanovisku Prahy 1 se hned tak nevybuduje. Není tedy důvod nechat park dál chátrat. Ráda bych také pro veřejnost otevřela Loretánskou zahradu.

Problematickým místem je i parčík u Staronové synagogy. Máte nějaký záměr na zlepšení jeho stavu?

Ano, to je další místo, kde se nic neděje, protože tady dříve vznikl nápad parčík vydláždít a lidé se oprávněně úbytku zeleně bránili. Výsledkem je neupravený park v nejdražší ulici. Nechci dělat žádnou rekonstrukci, ale je potřeba sem dát nový plot, obnovit zeleň a zavést závlahu. Podobně bych chtěla upravit i takzvaný Anenský trojúhelník, kde se také lidé vzbouřili proti kácení a dláždění. Teď tam je nejdražší trávnik na světě, protože zastavení investice vyšlo na miliony, ale dál se se zelení nic neděje.

Za pár měsíců můžeme očekávat vedra, která jsou v centru Prahy v posledních letech nepříjemná. Jakými způsoby může

Z únorového participačního setkání k revitalizaci hřiště ve Vlašské

Společně s místními jsme se shodli na citlivé revitalizaci, která bude respektovat současnou intimitu místa.

v této souvislosti radnice pomoci zpříjemnit lidem život v metropoli?

V rámci svěřených ploch se snažíme hlavně vysazovat stromy a doplňovat a zprovozňovat vodní prvky. Každý rok se instaluje do ulic několik mlžítok a myslím na vodu všude tam, kde děláme rekonstrukce. Mlžítka přibyla na hřišti Za Haštalem, podobné plánujeme na hřišti na Kampě. Nové pítko vzniklo v rámci workoutu ve Vlašské, další pítko a mlžítka budou i v parku Kampa. Zprovozňovali jsme většinu fontán, kašen a pump, které má Praha 1 ve správě, a také nově využíváme vodu z kolektorů na závlahu a kropení. Osobně mě mrzí stav Krannerovy kašny v parku Národního probuzení. Snažím se iniciovat kroky, které by vedly k rekonstrukci této významné památky.

Vedra v centru mohou částečně eliminovat stromy. Jak se daří těm nově zasazeným?

Stromy sázejeme hlavně v našich parcích, kde se jim vede dobře. Ty v ulicích má na starosti TSK, jen ve výjimečných případech my – jako na Staroměstském náměstí či Alšově nábřeží, kde jsme stromy už dosazovali, nebo v Havelské ulici, kde letos zasadíme dvě lípy. TSK pravidelně upozorňujeme na chybějící stromy v ulicích a jednám s nimi také o nové výsadbě. ■

Text: (red)
Foto: Archiv MČ Praha 1

Sázení stromu na Kampě

Aries Medi Shop
Palackého, zdravotnické pomůcky,
Palackého 720/5, tel. 743 319 709

Zlatnický ateliér, Goldsmith Atelier
pasáž Černá růže,
Na Příkopě 853/12, tel. 731 774 598

Fokus Optik, pasáž Světozor
Vodičkova 791/41, tel. 725 245 936

Využijte nabídku služeb provozoven v historických pražských pasážích

Květinářství Kryštof, pasáž Světozor
Vodičkova 791/39, tel. 732 621 101

Levné klíče, palác Fénix
Václavské nám. 56, tel. 604 686 778

Oprava a úprava oděvů, pasáž Štěpánská
Štěpánská 622/36, tel. 608 825 444

Čaj a káva Oxalis
Vodičkova 699/30, tel. 733 182 413

Bra Expert, palác Lucerna
Vodičkova 701/34, tel. 737 297 361

Květiny Sandra, galerie U Myšáka
Vodičkova 31, tel. 775 375 000

Foto: Jaroslav Tatek

Luka Kytky: Pugét od automechanika

Ještě před pár lety opravoval auta, teď váže pugéty. A baví ho to. Jiří Bergman s manželkou Adélou provozují v pasáži Teta květinářství LukaKytky.

Manžele Bergmanovy práce s květinami baví

„Kolegové v servisu si nejdřív mysleli, že si z nich dělám legraci,“ vzpomíná Jiří na chvíle, kdy se rozhodl svléknout montérky, odložit vercajk a spolu s manželkou, vyučenou floristkou s více než desetiletou praxí, se věnovat prodeji květin. O vtip ale nešlo – Bergmanovi už obchůdk v pasáži mezi Jungmannovou ulicí a Františkánskou zahradou provozují dva roky. Jde jim to dobře, dokonce tak moc, že plánují otevření další prodejny. „Snažíme se květiny nabízet za tak nízké ceny, jak to jen jde,“ vysvětluje majitel obchodní strategií. „Často k nám chodí lidé z magistrátu, advokátních kanceláří, lékaři

a doktorky z polikliniky, která je kousek odtud, místní z okolních domů i turistické skupinky mířící z Václavského náměstí ke Quadrii prohlédnout si hlavu Kafky,“ dodává s tím, že klientelu si získávají nejen přívětivými cenami, ale i pestrou nabídkou. „Květiny objednáme každý den sami přímo z holandské burzy – růže, chryzantémy, gerbery, statice, limonia... Čas od času bereme i exotiku, teď například

klad klokanky, záleží na sezoně. Samozřejmě mostí je doplňkový zahradní sortiment.“

Specialitou obchůdku LukaKytky jsou vazby, o které se stará také bývalý automechanik: v nabídce je Puget růží, Něžný puget, Dvoubarevný puget či rozlétaný luční styl. „Baví mě vázat velký počet růží, klidně i padesát. Manželku z toho bolí ruce, já to naopak dělám rád,“ světuje se květinář a dodává, že o návratu do servisu neuvažuje. Naopak – rádi by si někde v centru otevřeli další pobočku. „Těší nás, že lidé jsou s našimi službami spokojeni, takže bychom chtěli rozšířit záběr, abychom mohli dělat radost i dalším,“ uzavírá Jiří Bergman. ■

LukaKytky,
Jungmannova 28 – pasáž Teta,
otevřeno:
pondělí–pátek 9:00–17:00 hodin
Informace a objednávky:
+420 704 600 630

Text: Miloslav Frýdl
Foto: Ferdinand Petrš

Papírnictví, kde seženete všechno

Školní potřeby, hračky, drobné domácí potřeby, výtvarné potřeby nebo dárky pro radost – to všechno najdete v nabídce obchodu Alfa PC v Jindřišské 29.

Je-li někdo osobou na svém místě, je to nepochybně majitelka prodejny Monika Kapínová. Papírnictví ji přitahovalo už od dětství v dobách, kdy se obchodům s nezaměnitelnou vůní říkalo narpa.

Na gymnáziu ji nevzali, vyučila se prodavačkou. Ve slavném Máji následně absolvovala kolečko po odděleních – a zkuste hádat, ve kterém se jí líbilo nejvíc. „Když se změnil režim, začali jsme s přítelem prodávat počítače (odtud, mimochodem, název Alfa PC), ale netrvalo dlouho a já se dostala ke

Věra Poláková (vlevo) a vedoucí obchodu Monika Kapínová

své staré lásce, papírnictví,“ pokračuje ve vyprávění. Po štacích v Kotvě a Rybné ulici doputovala do Jindřišské, kde už svůj obchod provozuje šestnáct let. Kromě zboží papírnického a kancelářského v něm skutečně seženete leccos – od hraček přes výtvarné po domácí potřeby. „Máme cokoli pro školačky a školáky, začínající i velké, sezonní věci vánoční, masopustní, velikonoční, čarodějnické i čertovské – po-

dle toho, v jakém ročním období se právě nacházíme. Ale i šroubováky, baterie, krabičky na jídlo, stahovací pásky,“ vypočítává Monika Kapínová a nezapomene při tom pochválit své spolupracovnice: „Skvělá parta, bez nich bych tenhle dnes už zavedený podnik vybudovat ani udržet nedokázala.“

Když se jí ale zeptáte na opravdovou specialitu její prodejny, o zboží kupodivu nemluví: „Nic extra, co by nevedli jinde, nemáme. Ale k rozsáhlému sortimentu, který nabízíme, dokážeme přibalit úsměv, dobrou náladu, ochotu poradit, pomoci.“ ■

Otevřeno mají pondělí–pátek 9:00–18:00, sobota, neděle a svátky – zavřeno, objednávky a dotazy: 224 828 565, info@alfapc.cz, e-shop: www.alfapc.cz

Text: Miloslav Frýdl
Foto: Jaroslav Tatek

Místní parlament

Hlavním tématem čísla jsou Pasáže jako městotvorný prvek. Některé politické strany odpověděly na otázku:

Co byste upřednostnili při výběru zájemců o pronájem nebytových prostor v pasážích? Vyšší ceny za pronájem, nebo nabídku služeb pro místní?

Texty v šedých rámečcích využily politické subjekty k vlastní prezentaci.

My, co tady žijeme

Máme za sebou polovinu volebního období. To je pro nás občany dobrá zpráva. Horší je, že ještě stejný čas se současnou koalicí (ODS, TOP 09, ANO, Piráti a Sociální demokracie, obě poslední uvedené značky působí dnes v zastupitelstvu Prahy 1 jako v utajení) máme ještě před sebou. Sice se může stát cokoli, ale teplá místečka, to je silná motivace zůstat v daných pozicích. Na několika příkladech si můžeme zdůvodnit, proč setrvání současně koalice občanům Prahy 1 neprospívá. Na posledním jednání zastupitelstva byla jedna členka rady, co má v gesci parky a hřiště, převelena do uvolněné funkce. To znamená, že svoji práci už bude vykonávat na plný úvazek. Také to ovšem znamená, že tak důležitá gesce, jako je péče o zeleň, byla doposud vykonávána pouze ve volném čase. Kdyby tomu tak nebylo, mohla už být například rekonstrukce dětského hřiště ve Vlašské ulici v plné parádě, a ne si teprve hrát s občany na participaci. Ještě malou poznámku k této personální volbě. Volby do funkcí se v zastupitelstvu Prahy 1 vždy konaly tajně. To ovšem skončilo s nástupem současné koalice. Zdůvodněním zvýšení transparentnosti jsou volby do koalických funkcí veřejné. O transparentnost samozřejmě vůbec nejde. Problém koalice je, že mají mezi sebou nulovou důvěru. A tak se musí navzájem při volbách až bolševickým způsobem kontrolovat. Dalším příkladem je už sice uvolněná funkce radního, který má na starosti investice. Ve skutečnosti je to tak, že pan radní žádné investice na starosti nemá. Investiční peníze si utrácí jednotliví radní podle svých gescí. Je to stejné, jako bychom měli ministra financí bez financí. Jedno se současněmu vedení naší radnice musí nechat. Těch selfiček. To je smůlka. Žádná věková skupina nesmí být ušetřena. Tak do dalších dvou let se selfičkovou koalicí. Omlouváme se, že končíme tak smutně.

MCTŽ

Klub PRAHA 1 SOBĚ a Zelení

Agentura dál okupuje Žofín

Palác Žofín je budova celonárodního významu a nejcennější nemovitost Prahy 1. Široká veřejnost sleduje v těchto týdnech dramatickou situaci ohledně výměny provozovatele paláce. Agentura NKL pana Páchy, která palác provozovala od hlubokých devadesátek, odmítá po skončení nájmu k Silvestru 2024 palác vrátit a zahrnuje soud žalobami. Situace došla tak daleko, že radnice nedokáže v paláci zorganizovat ani zasedání vlastního zastupitelstva. V lednu tudíž zastupitelstvo schůzovalo v sále Tyršova domu, kam se lidé s omezením pohybu po schodech vůbec nedostali.

Vládnoucí koalice celou věc zpackala na více frontách. V prvé řadě drzá agresivita bývalého provozovatele je produktem starých klientelistických vazeb na ODS a spol. Ti mu nájem v minulosti prodlužovali za podmínek nevýhodných pro obec a zajišťovali mu všemožné další úlevy. Nájemní smlouva vůbec měla pochybnou úroveň a kdosi do ní propašoval kontrolní blábol o možnosti „jednat“ o prodloužení nájmu. Pětikoalice vzešlá z voleb v roce 2022 načasovala výměnu provozovatele diletantsky – soutěž totiž vypsalí pouhých šest měsíců před koncem nájmu. Přitom kalendář akcí na Žofíně se tvoří z větší části rok a více předem.

Mezitím plesová sezona na Žofíně běží a agentura pro sebe kapsuje tučné poplatky od pořadatelů. V době psaní tohoto příspěvku radní nečinili nic viditelného pro zajištění finančních pohledávek za neopravené užívání paláce v řádu milionů korun měsíčně. Pan Pácha svou agenturu na situaci chytře připravil, když z ní nedávno vyvedl prakticky veškerý postížitelný majetek.

Nekompetentní vedení radnice se zmožlo jedině na zastrasování opozičních zastupitelů, aby o věci nemluvili, na podkladě jakýchsi nezapných právních konstrukcí. Do počínání radnice budeme samozřejmě mluvit i nadále.

PRAHA 1 SOBĚ a Zelení

Piráti a občané z Prahy 1

Při výběru zájemců o nebytové prostory v Praze 1 musíme zohlednit i potřeby občanů

Milí sousedé, s vyhlížením jarních slunečných dnů a rozkvétání přírody, které by si Praha 1 zasloužila mnohem více, jsem si pro vás připravila krátké zamyšlení na provokativní téma. Praha 1 má ve své péči významné množství nebytových (i bytových) objektů, které si samozřejmě zaslouží řádnou péči. K tomu je nutné definovat zcela jasná a férová pravidla. Při rozhodování o pronájmu nebytových prostor je klíčové efektivně využívat lukrativní lokality, které mohou generovat příjmy pro investování nejenom do údržby, opravy a rekonstrukcí nemovitostí, ale i do staveb nových a dokonce i do dalších projektů, které jsou pro vás, naše občany Prahy 1, důležité. Ve 21. století je zásadní, abychom byli zodpovědní a mysleli i na sociální a komunitní zájmy.

Správné hospodaření znamená chovat se tržně, udržitelně, spravedlivě a podporovat podnikání a firmy, které přinášejí přidanou hodnotu pro občany. Je důležité hledat rovnováhu mezi komerčními zájmy a občanskou vybaveností, mezi ziskem, pomocí a ochranou životního prostředí. Při využívání nebytových prostor nesmíme zapomínat na to, že občané potřebují nejen obchody, ale i služby, které zlepšují kvalitu jejich života.

Důležitým tématem je také využívání méně lukrativních míst a prostor organizacemi na neziskové projekty, díky kterým může Praha 1 poskytovat důležité služby, jako je paliativní péče, pietní místo, dětské skupiny nebo podpora znevýhodněných. Praha 1 má v péči krásné prázdné domy, které si zaslouží naši pozornost, partnerství s významnými hráči a inspiraci dobrou praxí ze zahraničí. Napište mi, co si o tématu myslíte vy, na e-mailovou adresu ivana.antalova@praha1.cz

Ivana Antalová, radní

REZIDENTI 1

Po jarních prázdninách se nám sice pěkně ochladilo, ale jaro co nevidět zaklepe na dveře. Ještě v únoru budeme otevírat venkovní posilovnu – workout pod Petřínem – a máme už vyhlédnuté další lokality, kde by podobná místa na cvičení mohla vzniknout. Budeme rádi i za vaše podněty. Na začátku února proběhlo participační setkání, na kterém jsme s občany diskutovali na téma revitalizace dětského hřiště ve Vlašské, a tak doufáme, že zde vznikne místo, kam budou místní opravdu rádi chodit. V polovině března začne rekonstrukce oblíbeného hřiště v Lannově, a pokud počasí dovolí, dokončeno by mělo být do konce dubna. Budou se zde vyměňovat povrchy a herní prvky, dojde také na zastínění pískoviště. Návrh vznikl na základě participace podle architekta Zdeňka Sendlera, který je autorem celé původní rekonstrukce parku Lannova, takže je na co se těšit – jak na kvalitní herní prvky, tak na architektonicky vyvážené pojetí vzhledu hřiště. V dubnu také chystáme další výsadbu stromů, mimo jiné v Havelské ulici, kde dvě lípy uhynuly kvůli stánku s trdelníkem. Ten už našťestí na místě není a zbývá tedy jen doplnit stromy. A vůbec jaro bude ve znamení úklidu a jarní údržby zeleně. Rádi bychom si posvětili na některá zanedbaná místa, jako je například Palachovo náměstí

Naše Praha 1

Vyvážený přístup k pronájmu městských prostor

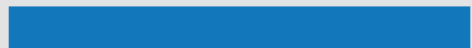
Městská část Praha 1 dlouhodobě usiluje o vyvážený přístup při pronajímání nebytových prostor. Naší prioritou je především občanská vybavenost, tedy dostupnost služeb a obchodů, které přispívají k lepší kvalitě života místních. Zároveň však musíme zohlednit ekonomickou udržitelnost správy městského majetku a vyšší nájemného, které umožňuje efektivní hospodaření s veřejnými prostředky.

Při rozhodování proto nelze jednoznačně upřednostnit pouze vyšší nájemného nebo pouze nabídku služeb – vždy hledáme rovnováhu, která reflektuje potřeby obyvatelstva i realitu dané lokality. V některých částech městské části již široká nabídka služeb existuje, jinde naopak chybí a někde není jejich realizace z provozních důvodů možná. Proto se snažíme najít řešení, které by co nejlépe odpovídalo charakteru daného místa a bylo přínosné pro místní komunitu.

V případě pasáží, které jsou často klíčovým městotvorným prvkem, podporujeme kvalitní obchodní koncepty, které přispívají k rozmanitosti a dostupnosti služeb nejen pro návštěvy odjinud, ale především pro místní obyvatelstvo.

nebo parčík u synagogy – ať už jde o dosykání mlatu, ošetření a doplnění zeleně či nový plůtek. Nebo na opravu laviček ve Vojanových sadech. A jaro bude opět i ve znamení participace, protože na konci března se chystá participační setkání v Malostranské besedě nad vašimi nápady a projekty. O těch se bude hlasovat a vítězné projekty budou realizovány v rámci participativního rozpočtu, který jsme prosadili. A samozřejmě vás budeme zastupovat na jednání zastupitelstva. Těšíme se na viděnou s vámi, ať už v rámci setkání nad projekty nebo na některých komunitních akcích.

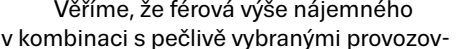
Vaši REZIDENTI 1

ODS

Podporujeme zdravotnictví a dostupné léky pro občany Prahy 1

Možná jste o tomto projektu už slyšeli – a pokud náhodou ne, určitě stojí za pozornost. Radnice Prahy 1 nabízí finanční příspěvek na nákup léků v lékárnách Nemocnice Na Františku. Tento projekt je v první fázi určen především seniorům, od 1. března se však příspěvek otevře všem občanům Prahy 1. Celkem může tuto podporu využít až 2 000 lidí. Každý z nich může získat až 1 000 korun ročně na úhradu léků

Věříme, že férová výše nájemného v kombinaci s pečlivě vybranými provozovami pomůže udržet rozmanitost nabídky, atraktivitu historického centra a přirozený městský život, který bude přínosem pro všechny a zejména pak pro místní z Prahy 1.

Naše Praha 1

TOP 09

Cena, nebo kvalita? Jak vybírat nájemce nebytových prostor, aby město prosperovalo

Při pronájmu městských prostor bývá hlavním kritériem nejvyšší nabídnutá cena. Logicky – čím vyšší nájem, tím větší příjem. Jenže tahle strategie může vést ke zbytečným problémům. Vysoká cena nezaručuje stabilitu ani solidního nájemce. Naopak, když si někdo „koupi“ prostor jen na základě peněz, nemusí ho dlouhodobě udržet.

Vzpomeňme na případ ze Staroměstského náměstí. Nájemce slíbil vysoký nájem, ale přestal platit. Město muselo řešit nedoplatky a další komplikace. Příliš vysoké nájemné může vést k rychlému střídání podnikatelů, kteří slibují mnoho, ale nakonec zmizí. A co občané? Ti často ostrouhají. Kolikrát už jsme slyšeli o „tradičním pekařství“, které se nakonec ukázalo jako další stánek s trdelníkem?

a zdravotnických potřeb, což znamená konkrétní pomoc při každodenních výdajích.

Zájem, který o příspěvek vidíme už nyní, potvrzuje, že tento projekt má smysl a skutečně občanům pomáhá. Nejde ale jen o úsporu peněz – projekt je také formou podpory lékáren Nemocnice Na Františku a celé naší nemocnice. Ta je dlouhodobě známá svou kvalitní péčí, lékárny pak vstřícným přístupem a dobrým zásobením. Musí čelit konkurenci velkých lékárenských řetězců; naším cílem je nabídnout občanům dostupnou a spolehlivou alternativu, která zůstává součástí místní zdravotní péče.

Vedle tohoto projektu pracujeme na dalších důležitých krocích. Připravujeme modernizaci urgentního příjmu Nemocnice Na Františku, která výrazně zlepší dostupnost péče v naléhavých situacích. Zdvojnásobili jsme kapacitu zubní pohotovosti, která nyní zvládá ošetřit mnohem více pacientů než dříve. Připravujeme také rekonstrukci vstupní pasáže Polikliniky Palackého, která zlepší prostředí pro návštěvníky i pacienty a pomůže zlepšit služby v poliklinice.

Naší snahou je především podpořit smysluplné a kvalitní zdravotní služby, které usnadňují lidem život a zlepšují jejich každodenní péči o zdraví. Věříme, že podobné projekty posilují komunitní rozměr zdravotnictví a pomáhají udržet důležitou síť dostupných služeb přímo na Praze 1.

Antonín Berdych

Klíčem je kvalitní zadání soutěže

Zásadní je už samotné nastavení výběrového řízení. Pokud chce město podpořit kvalitní služby, musí to jasně vymezit v podmínkách soutěže. Jinak se snadno stane, že prostor určený pro řemeslnou pekárnu skončí jako turistická atrakce.

Neméně důležité je, aby se prostor požíval v souladu s kolaudací. Sklad nemůže být restaurací, kancelář hlučným barem.

Vyšší nájem nemusí být výhra

Město musí myslet strategicky. Klíčem k úspěchu je nastavení jednotných pravidel pro vymáhání dluhů a výběr takových nájemců, kteří přinesou dlouhodobý prospěch. Cena je důležitá, ale nesmí být jediným kritériem. Město má být funkčním organismem, ne skanzenem plným drahých turistických pastí. Skutečným cílem by měla být stabilita, kvalitní služby a dlouhodobý přínos.

TOP 09

Giancarlo Lamberti
Terezie Radoměřská

(pozn.: Obsahuje příspěvky, které byly dodány do uzávěrky magazínu. Příspěvky nevyjadřují stanovisko redakce a za jejich obsah ručí jednotlivá politická uskupení.)

Přijďte se pobavit do Divadla Komédie

kromého zájmu hlavního architekta a investora stavby se v podzemí navíc zřídila i plně funkční šermírna. Pro všechny, koho zajímá architektura a historie, připravuje divadlo prohlídky zákulisím s odborným výkladem.

Zasloužený obdiv a diváckou přízeň zažilo divadlo v letech 2002–2012 za éry Dušana Davida Pařízka a Davida Jařaba. Pařízek do České republiky přinesl díla současných středoevropských dramatiků, jako například Thomase Bernharda, Wenera Schwaba, George Taboriho či Elfriede Jelinek. Z divadla se mu podařilo vybudovat svěbytnou scénu, na které vyrostla řada excelentních hereckých osobností: Martin Finger, Ivana Uhlířová, Martin Pechlát, Roman Zach nebo Stanislav Majer. Ti všichni se stali hereckými ikonami pro pražské i mimopražské publikum. V roce 2018 bylo divadlo znovu zahrnuto do svazku Městská divadla pražská.

V současné době v Divadle Komédie působí soubor Městských divadel pražských

Divadelní sál současného Divadla Komédie v suterénu funkcionalistické budovy Báňské a hutní společnosti původně sloužil Divadlu Vlasty Buriana a Divadlu kolektivní tvorby. Pod názvem Divadlo Komédie funguje od roku 1954.

MĚSTSKÁ DIVADLA PRAŽSKÁ ABCKOM EDIEROKOKO

Soutěž o vstupenky

Tentokrát soutězíme o dvě vstupenky do Divadla Komédie na představení Orlando, jehož premiéra proběhla v říjnu roku 2024.

Kdo je autorkou předlohy divadelní hry?

- Virginia Woolf
- Elfriede Jelinek
- Radka Denemarková

podpořený hostujícími osobnostmi, jako jsou Ondřej Ruml, Igor Orozovič, Vojtěch Franců či Karin Bilíková. Režisérskou základnu tvoří zvučná jména našich divadelních scén: Marian Amsler, hostující slovenský režisér Jaša Koceli nebo loutkoherec Jakub Maksymov. V divadle dlouhodobě působí taneční soubor Lenka Vagnerová and Company. Komédie nezapomíná ani na školy: konají se zde edukativní dopoledne věnovaná školám a studujícím různého věku.

Ikonické představení Lazarus v režii Mariana Amslera má před sebou už šestou sezonu a je stále vyprodané. Hudba Davida Bowieho a zpěv Igora Orozoviče nebo Ondřeje Rumla uchvátí na první dobrou vždy plně obsazený sál.

Na jaro divadlo připravuje moderní variaci na Hamleta s názvem Ofélie OnlyFans, původní hru Tomáše Ráliša. Po Velikonocích zde vypukne už čtvrtý ročník festivalu mladých tvůrců Nová Komédie. Na podzim čeká divadlo další ročník oblíbené La Batalla, akce nejen scénického čtení připravovaná ve spolupráci s Institutem Cervantes. ■

Text: Michaela Bittner
Foto: Archiv divadlo komedie

#Jedničkažije

Jaro sice už klepe na dveře, ale my ještě chvíli zůstaneme v teple. Pražské kluby, koncertní haly a výstavní prostory pro nás mají bohatou nabídku skvělých akcí. Zavítejte s námi alespoň na jednu z nich. Bude to stát za to!

TOP hudební vystoupení

Zimmer90
Pondělí 17. března
ve 20:00 v Rock Café
Taneční party
v útulném prostředí
oblíbeného klubu.
<https://1url.cz/f1cXE>

Naomi Jon
Pondělí 24. března ve 20:00 v Roxy
Německá umělkyně si postupně získává srdce milionů lidí a v rámci svého jarního turné zavítá i k nám.
<https://1url.cz/g1cXB>

Panorama
Sobota 29. března
v Chapeau Rouge
Pět let na scéně a pražské duo ABAB už se stalo zavedeným pojmem.
<https://1url.cz/n1cXI>

Billy Barman + Korben Dallas
Čtvrtek 3. dubna ve 20:00
v Lucerna Music Baru
Setkání dvou slovenských rockových kapel na jednom pódiu v centru Prahy.
<https://1url.cz/q1cXR>

Výstavy a umění

GOODGOOD x Kunsthalle:
Ambient Read
Sobota 22. března v 16:00 v Kunsthalle
Propojení světa literatury, hudby a vizuálního umění.
<https://1url.cz/U1J71>

Jonáš Hájek:
Music Photo Workshop with Live Concert
Neděle 23. března v 18:00 ve Fantově budově
Naučte se profesionálně

zaznamenávat koncerty či podobné akce.
<https://1url.cz/H1cXk>

Za hranice architektury:
Česká a slovenská místotvorba pro 99 %
Do 25. května v Galerii Jaroslava Fragnera
Poznejte architekturu všedního života do hloubky.
<https://1url.cz/01cXd>

Výstavní projekt Stvoření – Mýtus – Umění

HYB 4 Kampus Hyberská
1. 3. – 17. 5. 2025
Vybraní čeští umělci a umělkyně vystavují svá díla inspirovaná starověkým Egyptem a jeho mýty.

Velkorysý dar Sdružení výtvarníků Karlova mostu

Ve druhé polovině letošního roku se budou na Karlově mostě restaurovat sousoší sv. Jana z Mathy, sv. Felixe z Valois a sv. Ivana od Ferdinanda Maxmiliána Brokoffa. Velmi potřebná akce proběhne díky finanční podpoře od Sdružení výtvarníků Karlova mostu ve výši 300 tisíc korun.

Roman
Kotrč

Sdružení se o most a jeho sochy stará už od roku 1993. Za tu dobu pomohlo k záchraně, zrestaurování nebo vyčištění prakticky všech soch. „První byl svatý Vít,“ připomněl Roman Kotrč, jeden ze dvou mluvčích Sdružení. To už při příležitosti 650. výročí položení základního kamene Karlova mostu v roce 2007 kompletně zaplatilo záchranu právě sousoší sv. Jana z Mathy, sv. Felixe z Valois a sv. Ivana, které je na mostě největší a navíc se jedná o originál. Celkově na jeho záchranu věnovali téměř dva miliony korun ze čtyřleté sbírky mezi výtvarníky vystavujícími na Karlově mostě.

Opraveny byly atributy památky a dále byla celkově očištěna a konzervována. Roman Kotrč navíc pro sousoší vyrobil kovovou šavli, jež vydržela deset let. Dřívější dřevěné šavle byly vždy velmi brzy zničeny. Výtvarníci prý počítají s tím, že jejich současný příspěvek ve výši 300 tisíc korun pokryje první etapu restaurování a že bude nutné věnovat se sousoší i v dalších etapách, které jejich spolek také v rámci svých možností zafinancuje.

Sochy na Karlově mostě jsou ve správě Galerie hlavního města Prahy (GHMP). „Naše spolupráce s výtvarníky Karlova mostu trvá už řadu let a my si nemůžeme vynachválit její parametry. Nejenže pravidelně přispívají na restaurování soch, navíc se starají o jejich ochranu proti vandálům všeho druhu,“ vyzdvihla ředitelka GHMP Magdalena Juříková.

Součástí péče výtvarníků o Karlův most je i odstraňování „zámků zamilovaných“. „Většinou je odstraňujeme z mřížky s reliéfem sv. Jana Nepomuckého. Za rok se jedná zhruba o tunu odpadu,“ popsal Roman Kotrč, podle kterého se ale lidé k jedné z našich nejslavnějších památek většinou chovají s respektem. K tomu určitě přispívá i osobní nasazení a pečovatelský vztah výtvarníků k naší nejnavštěvovanější památce. „Díky jejich ostražitosti můžeme rychle sanovat způsobené škody a udržovat sochařskou galerii v důstojném stavu,“ ocenila ředitelka GHMP. ■

Text a foto: Petr Bidlo

Ceny Paměti národa:

Olha Heiko

Post Bellum 17. listopadu už popatnácté ocenilo osobnosti, které se postavily totalitním režimům. Ceny Paměti národa dostávají ti, kdo se v klíčovém okamžiku svého života nejen zachovali statečně, ale také pomáhali jiným. Kromě lidí, kteří svěřili své příběhy českému a slovenskému Post Bellum, putovalo letos už potřetí jedno ocenění i na Ukrajinu. Tentokrát si můžete přečíst příběh Olhy Heiko.

Ukrajinská disidentka Olha Heiko (1953), která za svou odvahu zaplatila léty ve vězení, se narodila v Kyjevě. Její rodiče patřili ke komunistické nomenklatuře. Otec vyučoval na vojenské vysoké škole a matka působila ve strukturách Komsomolu, nějaký čas i jako náměstkyně na ukrajinském ministerstvu školství.

Přestože se Olha s rodiči postupně ideově rozcházela, mluví o nich dodnes s úctou. Absolvovala slavistiku na kyjevské univerzitě, studovala i češtinu. V té době se sblížila s ukrajinským disentem. Krátce před plánovaným sňatkem v lednu 1976 byl její partner Mykola Matusevyč, jeden ze zakladatelů Ukrajinské helsinské skupiny (UHH), zatčen. Právě jeho zatčení bylo počátkem její cesty k občanskému aktivismu, vykoupnému roky v komunistických lágrech.

Po dalším manželově zatčení v roce 1977 demonstrativně vystoupila z Komsomolu. I přes zjevná rizika se připojila k UHH. Zatkli ji 12. března 1980 a obvinili z „šíření vědomě lživých výmyslů hanobících sovětský stát a společenský systém“. Tři roky prožila ve vězení v Oděse, po propuštění následovalo další zatčení. Definitivně se dostala na svobodu v časech perestrojky v roce 1986. Stála pak u zrodu nezávislého Ukrajinského kulturologického klubu. V protestním hnutí se postupně stále více projevovaly hlasy za emancipaci Ukrajiny coby svébytného státu. Olha si vybavuje jeden z kyjevských pochodů, kdy byly ulice pokryté modro-žlutými vlajkami. Tehdy si prý pomyslela: Za takový pohled by člověk i umřel. ■

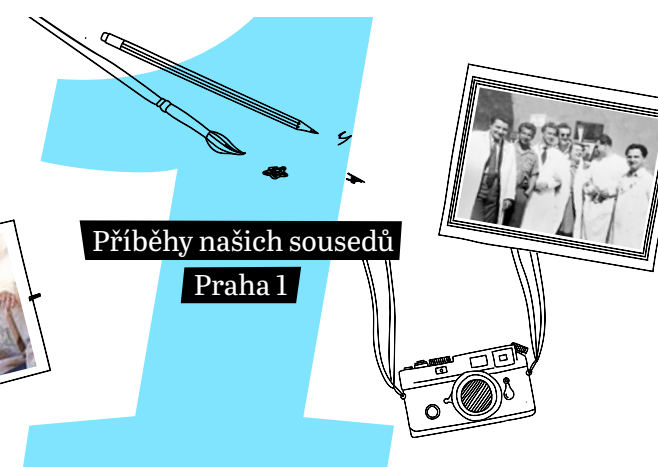
Více na:

<https://www.pametnaroda.cz/en/geyko-olha-heiko-olga-1953>

Text a foto: Post Bellum

●●● Post Bellum

Příběhy
našich sousedů

Dovolujeme si Vás pozvat na slavnostní závěrečnou prezentaci projektu Příběhy našich sousedů

úterý 18. 3. 2025 od 17 hodin
Brožíkův sál Staroměstské radnice
Staroměstské náměstí 1/3
110 00 Praha 1

Na setkání s Vámi se těší žáci základních škol z Prahy 1, zástupci městské části Praha 1 a Post Bellum.

Prezentace se koná pod záštitou JUDr. Jiřího Pospíšila, náměstka primátora hl. m. Prahy.

Židovské muzeum v Praze se mění

Na základě strategie rozvoje má z historické paměťové instituce vzniknout moderní a otevřené společenské a kulturní centrum. „Naším cílem je sloužit široké veřejnosti jako centrum vzdělávání a kreativity, rozvíjet mezinárodní spolupráci a přispívat k toleranci a vzájemnému respektu mezi kulturami,“ řekla na únorové tiskové konferenci v Klausově synagoze jeho ředitelka Pavla Niklová.

Jaký byl loňský rok?

Téměř osmdesát procent tvořily zahraniční návštěvy, nejvíce bylo lidí z Itálie, Španělska a Francie.

Počet příchozích dosáhl osmdesáti procent předcovidové úrovně. Mezi programy patřily k nejuspěšnějším oslava třicátého výročí návratu muzea židovské komunitě, živý podcast Přepište dějiny, senzorické koncerty určené publiku se speciálními potřebami v prostorách Maiselovy synagogy, koncerty tradiční židovské i klasické hudby či série panelových diskusí Transatlantic Kafka v rámci projektu Kafka 100. Důležitou částí muzejních aktivit je vzdělávání. V minulém roce navštívilo muzeum téměř osmnáct tisíc studujících. Začala také postupná revitalizace tří objektů: prostoru pro dočasné výstavy a vzdělávání v sídle

muzea U Staré školy, Nové obřadní síně pražského Pohřebního bratrstva a Klausové synagogy.

Významnou osu muzejní práce tvoří sbírky a fondy. Podařilo se reparaovat pět tisků z předválečné knihovny Židovské náboženské obce v Praze a pokračovat ve sjednocování roztrou-

šených archivních fondů pocházejících z židovských obcí, nadací a spolků.

Plány a výhledy

Letos bude probíhat rekonstrukce Obřadní síně, zpřístupní se dosud uzavřená část Starého židovského hřbitova.

„Jednou z hlavních novinek roku 2025 bude zahájení provozu veřejné zóny v srdci muzea v budovách U Staré školy. Otevírat ji budeme v prosinci 2025 výstavou O zázracích – Al ha-nisim. Vedle rekonstrukce Nové obřadní síně pražského pohřebního bratrstva a tvorby nové expozice pro tento prostor začneme připravovat rekonstrukci Klausové synagogy, která má potenciál stát se kulturní křižovatkou současného Josefova,“ popsala Michaela Sidenberg, hlavní kurátorka Židovského muzea v Praze.

Programovou nabídkou se Židovské muzeum v Praze připojí k oslavám osmdesátého výročí konce druhé světové války. Bude to jak celoročním přednáškovým cyklem Nové poznatky a prameny k dějinám holokaustu ve spolupráci s Evropskou infrastrukturou pro výzkum holokaustu (EHRI), tak koncerty připomínajícími skladatelskou tvorbu těch, kdo zahynuli během druhé světové války.

„V letošním roce chceme výrazně rozšířit nabídku kulturních i vzdělávacích programů. Na 10. 4., u příležitosti svátku Pesach, připravujeme sederovou hostinu s ochutnávkou pokrmů podle předválečné kuchařky Fanny Landau. Nabídka vzdělávacích programů pro studující pak projde aktualizací. Vyučujícím opět nabídneme cyklus seminářů Židé, dějiny a kultura,“ doplnila Zuzana Pavlovská, vedoucí Odboru pro vzdělávání a kulturu. ■

Text: Michaela Šulcová
Foto: Archiv Židovského muzea v Praze

Oslavte s námi 550. výročí Prašné brány

Využijte výhodné vstupné a zajímavý doprovodný program

Chodíte denně kolem a dlouho jste na Prašné bráně nebyli? Nyní můžete jednu z nejvýznamnějších pražských památek v centru města navštívit u slavnostní příležitosti, a to na její 550. narozeniny. Pro místní z Prahy jsme v Prague City Tourism připravili opravdu pestrý program, který bude probíhat v průběhu celého roku.

Historie

Prašná brána patří k nejvýznamnějším památkám pozdně gotické Prahy. Bylo to právě zde, kde začínala takzvaná Královská cesta, kterou jeli budoucí panovníci na korunovaci na Pražský hrad. Zajímavý je i název brány, protože neexistují dochované prameny o tom, že by se v těchto místech skladoval střelný prach, jež se mylně považuje za příčinu pojmenování Prašné brány.

Prašná brána je více než jen památkou – je svědkyní doby, symbolem městského života a srdcem naší metropole. V rámci oslav jejího 550. výročí si společně můžeme připomenout nejen bohatou minulost, ale i její stále živou roli v dnešním dění města. V Prague City Tourism, kde o Prašnou bránu pečujeme, jsme si pro vás připravili speciální komentované prohlídky a ukázky středověkých řemesel. Kompletní program oslav naleznete na webu prague.eu/550.

Na ochoz ve výšce 44 metrů za symbolické vstupné

Ve vybraných březnových dnech jsme pro vás připravili překvapení v podobě vstupu na Prašnou bránu za symbolickou cenu. Při této příležitosti si budete moci zakoupit i unikátní poštovní známku, na kterou pro nás ilustrátor Vojtěch Šeda vyobrazil tento pozdně gotický skvost.

Určitě si nenechte ujít oblíbené komentované prohlídky s kurátorem pražských věží, který o Prašné bráně ví snad všechno, co lze.

Staňte se tesařem nebo kameníkem

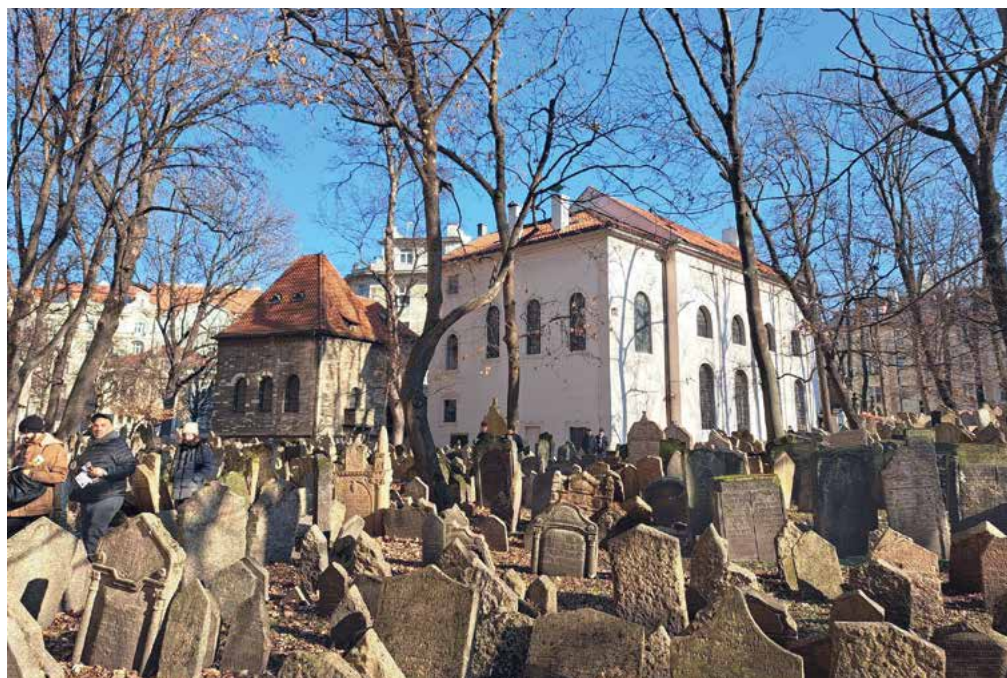
Ve vybraných dnech tohoto roku budete moci nahlédnout pod pokličku práce tesaře, kameníka či vitrážisty. Připravili jsme totiž pro vás speciální ukázky mistrů těchto řemesel, kteří se na obnově Prašné brány podílejí. Seznámí vás se specifiky práce, s jednotlivými stavebními a dekoračními materiály, a předvedou vám pracovní postupy při vzniku středověkých staveb. Vypsání termínů a možnosti registrace naleznete na webu prague.eu/550. ■

Text a foto: Prague City Tourism

Přijde vám Prašná brána světlejší?

Jak jste si asi všimli, ve druhé polovině loňského roku byla Prašná brána zakrytá lešením a restaurátorský tým čistil vnější plášť věže. Shromažďoval také informace o stavu jednotlivých prvků, včetně jejího původního zbarvení. Jak nám prozradil hlavní restaurátor Tomáš Rafl: „Během průzkumu jsme mimo jiné pátrali po stopách původní polychromie, neboli barevné výzdoby. Potvrdil se však původní předpoklad, že Prašná brána barevnou úpravu nikdy neměla.“

Rozhovor o restaurátorské práci nejen na Prašné bráně s hlavním restaurátorem brzy naleznete v rámci podcastu #PražskéVěže na Youtube kanálu Prague City Tourism. <https://www.youtube.com/@praguecitytourism233>.

Císaře měl střílit během Prodané nevěsty

Prvním, možná jen domnělým atentátníkem moderních českých dějin, se stal v roce 1866 krejčovský tovaryš Antonín Půst. Státní zástupce ho vinil, že se v sobotu 27. října pokusil na nábřeží před Prozatímním (dnes Národním) divadlem zastřelit císaře Františka Josefa I. Skutečné pozadí případu zůstává dodnes nejasné.

Císař František Josef I. jen rok předtím, než na něj měl být spáchán v Praze atentát

Vše se odehrálo kolem půl deváté večer, kdy císař poté, co shlédl první jednání Smetanovy Prodané nevěsty, odcházel z divadla, aby nasedl do připraveného kočáru a odjel na Hradčany, kde během pražského pobytu nocoval. Z budovy, která je dnes součástí objektu Národního divadla, vyšel hlavním vchodem na nábřeží.

Již dobrou hodinu předem se zde tlačil dav, který se chystal císaře alespoň na okamžik zahlédnout a pozdravit. Mezi přihlížejícími byl i třiatřicetiletý anglický kapitán Hugh Palmer. Také on sledoval představení Prodané nevěsty, ale opustil ho ještě před panovníkem v průběhu prvního jednání. Proč vlastně, když se potom mačkal před divadlem v davu, nebylo nikdy objasněno.

Další události vylíčil Palmer do protokolu následovně: Poté, co odešel z divadla, zpozoroval dva muže, kteří nervózně přecházeli po nábřeží. V ruce jednoho z nich zahlédl blýskavý předmět a přes panující šero (prostranství osvětleny pouze dvě lampy veřejného osvětlení umístěné na rampě před divadlem) nabyt přesvědčení, že jde o pistoli. Proto oba muže dál pozoroval. Po chvíli se jeden odpojil a kráčel podél řeky směrem k Řetězovému mostu. Druhý, v jehož ruce zahlédl zbraň, se vmísil do davu a protlačil se co nejlíže ke vchodu do divadla.

Zpozoroval dva muže, kteří nervózně přecházeli po nábřeží. V ruce jednoho zahlédl blýskavý předmět a nabyt přesvědčení, že jde o pistoli.

Kočár s císařem se již vydal přes nedaleký řetězový most na Hradčany, když Palmer vyvlekl vzpouzejícího se muže z davu a předal ho strážníkům. Ti ovšem v mužově kapse nic neobjevili. Byla prázdná – jenže také proděravělá, rozedraná stejně jako celý oblek zadrženého, ze kterého se záhy vyklubal pětatřicetiletý krejčovský tovaryš a občasný statista Prozatímního divadla Antonín Půst.

Nález pistole

Zprávu o zamýšleném atentátu na císaře přinesli druhý den redaktoři Vídeňských listů. Jejich čeští kolegové byli tvrzením, že by mohl kdokoli z loajálních Čechů vztáhnout na panovníka ruku, pobouření a vše označovali za smyšlenku kapitána Palmera. Spekulovalo se dokonce o sázce, kterou měl Angličan uzavřít, když prohlásil, že se stane během několika dní světoznámým.

Záhy se také objevily mnohé podezřelé okolnosti Palmerova života. Ačkoli o sobě tvrdil, že je námořní kapitán a momentálně se živí nákupem a prodejem lodí v Dánsku a Německu, vyšlo najevo, že je především dobrodruh a lhář, jenž se kapitánem sám ustanovil a v samotné Anglii je viněn z nejednoho podvodu.

Podezřelé okolností hovořily ovšem i proti Pústovi. Na místě, kde Palmer krejčího zadržel (před vchodem do divadla, směrem k Žofínu), se našel kus černé hedvábné látky, do níž byla zabalena kulka a malé množství střelného prachu. A přibližně o třicet kroků dál objevil jistý Václav Valenta na zemi pistoli. Jak k tomu došlo, popsal posléze před soudem jeho otec, správce statků hraběte Lažanského Jan Valenta: „Můj syn Václav nebyl v divadle, nýbrž postavil se o půl osmé večer provázen mladším bratrem Edvardem a lékárenským pomocníkem Schaeferem před divadlem na chodníku pod stromy akátové naproti hlavnímu vchodu, aby odtud spatřil odjíždějícího císaře. Když císař asi o půl deváté z divadla vystupoval a do blízkého dvorního povozu vstupoval, vznikla

tlačence v davu, čímž synové moji a Schaefer z chodníku asi na loket dále na dlažbu byli posunuti. V tu chvíli ucítil můj syn Václav levou nohou na dlažbě jakýs tvrdý předmět, na který šlápnul mezi tím, co císař odjížděl. Zpozoroval při tom, že předmět na zemi zarachotil. Zdvihl jej a spatřiv, že je to pistole, ukázal ji mladšímu bratru a Schaeferovi, načež odešli domů.“

Příznačné také je, že den po událostech před divadlem navštívila císaře „deputace obce pražské, aby mu“ – podle Národních listů – „blahopřála k šťastnému vyvážnutí z takového nebezpečí a vyjádřila lítost nad porušením obecné radosti v Praze“.

A odpověď Františka Josefa I.? „Nic si z toho nedělejte, mne doprovázejí z Prahy a z Čech nejpříjemnější upomínky. Buď to bylo vinou jednotlivce (myšleno pokus o atentát – pozn. red.), anebo jest to celé dokonce pouhý klam, tak nezapně to bylo nastrojeno.“

Kuřeti by neublížil

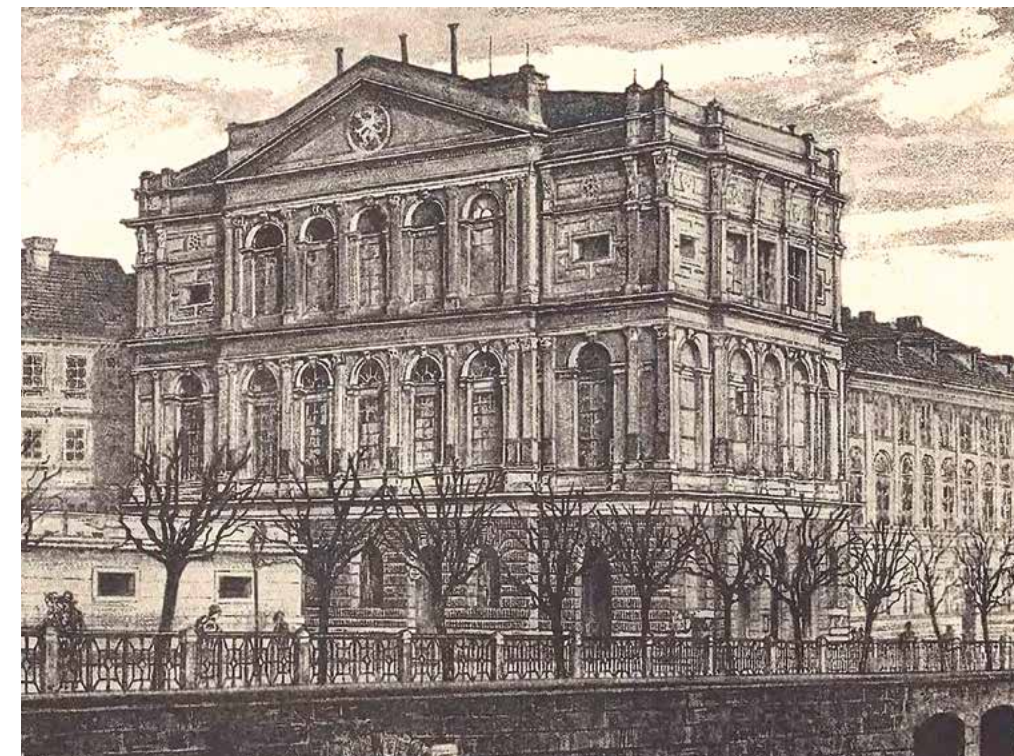
Kým vlastně byl zatčený Antonín Půst a jaký mohl mít k útoku na císaře důvod? Veskrze šlo o tuctového, nenápadného človíčka „postavy slabé, nouzí a utrpením sklíčené“. Po vyučení pracoval v různých krejčovských závodech, poté nastoupil jako pomocník garderobiéra v Prozatímním divadle. „Soudruzi jeho vydávají mu svědectví, že jest pilný pracovník, přitom člověk tichý a dobrosrdečný, který by ani kuřeti neublížil. A věru také jeho tvář jest výrazu tak dobráckého, nedáme-li dobrácky přihlouplého, že by z ní ani nejdůmyslnější fysiognomik nevyčetl kralovraha.“

V inkriminované odpoledne 27. října 1866 obdržel svou týdenní mzdu a zašel si s kamarády z divadla „k Pivoňkovům na sklenici piva. Poseděv zde nějaký čas, okolo osmé hodiny vstal, že se půjde také na tu slavnost k divadlu podívat. Došel na nábřeží a prodral se dosti blízko k hlavnímu vchodu“.

Antonín Půst měl dvě malé dcery. Jeho manželka Marie rozená Jíchová krátce po manželově uvěznění zemřela při porodu třetí. To vše dokreslovalo tragický rozměr této postavy.

Zpráva z Cařihradu

Pražský soud zasedl 10. ledna 1867. Tovyše Antonína Půsta pro nedostatek důkazů osvobodil. Krejčí se proti rozsudku přesto odvolal. Nezabouval ho totiž podezření, že chtěl císaře zabit, a Vrchní

Budova Prozatímního divadla se posléze stala součástí Národního divadla

Pilný pracovník, tichý a dobrosrdečný, ani kuřeti by neublížil. Také jeho tvář jest výrazu tak dobráckého, až dobrácky přihlouplého, že by z ní ani nejdůmyslnější fysiognomik nevyčetl kralovraha.

zemský soud ho 11. února 1867 skutečně označil za zcela neviného. Nyní se pro změnu odvolal státní zástupce, načež Nejvyšší soudní dvůr ve Vídni zrušil začátkem dubna rozhodnutí pražského odvolacího soudu a ponechal v platnosti původní rozsudek. V odůvodnění se podle historika Otto Urbana mimo jiné říkalo, že „Palmer je sice výstřední a dobrodružný, ale věrohodný svědek“.

Antonín Půst se po smrti manželky podruhé oženil. Narodily se mu další dvě děti. Svůj tichý a nenápadný život završil v lednu 1890. Jméno dobrodruha Hugh Palmera se znovu objevilo v novinách v květnu 1869. Tehdy přišla z Cařihradu zpráva, že samozvaný anglický kapitán byl zatčen, když lživě tvrdil, že odhalil spiknutí proti sultánovi. ■

Text: Dan Hrubý, autor knižního cyklu Pražské příběhy
Foto: Archiv Pražských příběhů

Království České.		Popisní arch z roku 1891							
Příslušnost (místo, obec): Praha		polt. okres: magistrát							
Popisní číslo domu	Číslo vřet.	Přijímání dle	Obyvatelů		Cas i místo narození	Náboženství	Stav	Zaměstnání (Hodnost)	Doklad práva domo
			příjmení	jméno					
413	2	1870							
445	2								
1	1	1880	Půst	Antonín	1861	katol. ženat			
32	6	1884							
27	6	1889							
26	6	1890							

Konskripční arch krejčího Antonína Půsta, jenž byl z pokusu o atentát obviněn

Straka – zlodějka?

Květem holý stromek láká – ne, to haluz zasněžená; ne, to usedla tam straka – lesklá, modrá a zelená, bílá jako moře pěna, černá jako trpké saze, barvy nevinny a hříchu; něžně tajemně a blaze, straka září na haluzi, ďáblu podobná i mnichu...

Straka je jedním z nejnámějších ptáků a pozná ji opravdu každý. Snad v žádném ornitologickém klíči jsem ale nenašel tak výstižný popis stračího opeření jako v básni Straka na zahradě od vynikajícího českého básníka Bohuslava Reynka. V několika verších je popsána nejen barevnost na první pohled černobílého ptáka, ale naznačena i kontroverze provázející jeho soužití s člověkem. Straka byla totiž odedávna považována za škůdce, protože část její potravy tvoří vejce a mláďata jiných ptačích druhů (včetně zvěře). K tomu se přidala i její údajná lstivost a zlodějská pověst – záliba ve sbírání či lépe řečeno kradení lesklých předmětů, typicky šperků. Nedávny zcela seriózní ornitologický výzkum v Anglii ale ukázal, že údajná kleptomanie je pouze hluboce zakořeněnou a po generace přetrvávající pověrou a kulturní generalizací. Straky se blyštivým věcem ve skutečnosti

vyhýbají. Je to i vcelku logické – krkavcovití pěvci (ano, straka i přes chudíky repertoár patří mezi pěvce) jsou jedni z nejinteligentnějších ptáků, a tudíž velmi nedůvěřiví k jakýmkoli tvarově a barevně netypickým a podezřelým předmětům ve svém teritoriu. Vysokou inteligenci podtrhuje i fakt, že pokusné straky dokonce úspěšně absolvovaly zrcadlový test sebeuvědomění (tj. poznání sebe sama v zrcadle), podobně jako například primáti.

Elegantní straka žije především ve městě

Straka je stálým ptákem, který je v podstatě celý život věrný svému teritoriu. Páry jsou si věrné i přes zimu a se stavbou hnízda začínají za příznivého počasí již v únoru. Hnízdo je poměrně velké, „nepořádná“

stavba z klacíků umístěná většinou vysoko v korunách stromů. Je opatřena i jakousi stříškou, která zřejmě slouží jako ochrana proti dravcům. Většinou v průběhu dubna do něj samice snáší 5–8 vajec, na kterých sama sedí zhruba osmnáct dnů.

Straka je typickým všežravcem a její potrava je skutečně rozmanitá. Živočišnou složku tvoří hmyz, měkkýši, drobní savci, vejce i mláďata ptáků jiných ptačích druhů a v neposlední řadě i mršiny. Rostlinnou složku zastupují semena a plody řady druhů rostlin včetně semen slunečnice a ořechů na krmítku. Ve městech se často přživuje i na odpadcích.

Straky se po většinu roku vyskytují jednotlivě či po párech a poměrně málo známá je skutečnost, že v zimním období využívají hromadná nocoviště podobně jako další krkavcovití (havrani, kavky, vrány). I v Praze bylo lokalizováno několik stračích nocovišť – na největším z nich se ke společnému přenocování shromažďuje přes tři stovky opeřenců.

Nejen mezi odbornou veřejností je často diskutovaným tématem takzvaná škodlivost strak, respektive jejich vliv na populaci drobných druhů pěvců. Výzkumy zabývající se touto problematikou neprokázaly vliv na jejich početnost. Úbytek zpěvných ptáků totiž souvisí spíše s celkovou kvalitou prostředí a potravní nabídkou (početností hmyzu). Většina ornitoložek a ornitologů, včetně mě, je toho názoru, že straka do přírody jednoznačně patří, stejně jako všechny ostatní ptačí druhy.

A kde straku pozorovat? Odpověď je jednoduchá – naprosto kdekoli. Při vyhlédnutí z okna, během procházky nebo cestou do práce máte téměř jistotu, že uvidíte tohoto elegantního ptáka nebo jeho velké hnízdo v koruně stromu. Ve městě jsou totiž straky mnohem početnější než ve volné krajině. A přitom ještě docela nedávno tomu tak nebylo – straky kolonizovaly Prahu až v posledních několika desetiletích a staly se zcela běžnou součástí jeho zvířeny. ■

Text: Jaroslav Cepák
Kresba: Lucie Crocro

Kvízová otázka o ceny:

Kolik druhů strak žije v Evropě?

Soutěžící s první správnou odpovědí na e-mail petrinskainiciativa@gmail.com obdrží soutěžní odměnu.

Své odpovědi pošlete do 10. 3.

Stavba a sochařka: Padesát let spolu. Co může vyprávět ateliér?

Ačkoli získala přízvisko první dáma českého sochařství, za svého života se slávy nedočkala. Avantgardní sochařka Hana Wichterlová se narodila v roce 1903 v Prostějově. Jejího uměleckého talentu si povšiml rodinný známý, architekt Jan Kotěra, a Hana v šestnácti letech odešla studovat na pražskou AVU. Po absolutoriu u Jana Štursy pokračovala ve studiích v Paříži. Její ikonická díla vznikala v malebném ateliéru na Újezdě.

Členka výtvarného spolku umění Mánes objevila skrytý kout v srdci Malé Strany ve třicátých letech. Stavbu s velkorysým střešním oknem navrhl v roce 1884 Gustav Patsch původně jako fotoateliér ve dvoře domu číslo 23 na Újezdě. V podobném prostoru přes ulici žil a tvořil Josef Sudek, který magickou zahradu Hany Wichterlové uchoval ve svém fotografickém cyklu Zahradka paní sochařky.

Hana Wichterlová, slovy svého uměleckého kolegy Jiřího Plieštika „kultivovaná jemná dáma, která hovořila třemi jazyky“, vkládala do svých soch podobnou noblesu, jež jí byla vlastní. Elementární tvarosloví jejích děl bylo ve své době zcela neobvyklé. Inspirovala se nejen francouzským sochařstvím a dílem Constantina Brâncuși, čerpala také ze znalosti indické filozofie, hinduismu či přírodního světa.

Za určující prvek své tvorby považovala světlo. Možná proto své sochy až meditativně opracovávala do jednoduchých, nadčasových forem. V ateliéru, kde žila, tvořila nebo cvičila jógu, se také se světem rozloučila: Hana Wichterlová zemřela v roce 1990 při práci. A její ateliér se má stát místem, které oživí vzpomínky na neprávem opomíjenou osobnost českého sochařství. Od 1. března 2020 se o objekt stará GHMP. Rodině Hany Wichterlové se podařilo zachránit veškeré vybavení a kromě autentické podoby ateliéru v místě vznikne

expozice. „Po zpřístupnění objektu na konci minulého roku a následném stavebním průzkumu probíhá projektová příprava rekonstrukce, která musí projít schvalovacím procesem u stavebního úřadu a památkové péče,“ informuje ředitelka GHMP Magdalena Juříková.

Jak ateliér Hany Wichterlové vypadal či jaké osobnosti kulturního života ji v něm navštěvovaly? Komentované procházky Open House Praha vás seznámí i s dalšími neznámými příběhy uměleckého světa a s osudy žen, které na Malé Straně a Hradčanech žily a tvořily.

Síla žen: Osudové ženy na Hradčanech: 12. 3., 19. 3., 6. 4., 1. 6., 3. 6., 22. 6.
Síla žen: Osudové ženy na Malé Straně: 12. 5., 8. 6., 15. 6.

Pořádá nezisková organizace Open House Praha, díky níž můžete poznávat město a jeho skryté příběhy nejen v rámci květnového festivalu otevřených budov, ale po celý rok. Rezervace vstupenek a více informací najdete na www.openhousepraha.cz. ■

Text: Tereza Škoulová
Foto: Jaroslav Tatek

Ateliér Hany Wichterlové v roce 2018

Nové české knihy

Lenka Křížová Milinky, manželky, matky

(Academia)

Knihy se zabývá partnerskými vztahy mužů a žen ze středních městských vrstev české společnosti druhé poloviny 19. století. V knize jsou zachyceny ideální modely partnerských protějšků, strategie nalézání a volby partnera či partnerky, prožívání období namlouvání, změny zapříčiněné sňatkem a příchodem dětí. Nechybí infor-

mace o reformě manželství probíhající na počátku 20. století. Součástí knihy je problematika rozvodu a manželské rozluky, prožívání vdovství a vdovectví.

Alexandra Buršíková Ještě chvíli celé jablko

(Argo)

Karin není jen hrdinkou knihy. Je hlavně hrdinkou svého života, který nebyl vždy takový, jaký si ho představovala. Na první pohled má všechno – zdravého syna, manžela, rodinu, přátele. Přesto cítí, že jí chybí něco zásadního. Potřebuje se smířit se svým životem. A o to se pokusí. Kniha vypráví příběh ženy po pětáctičítcce, která se ohlíží za

svým dosavadním životem a glosuje milníky, kterými si prošla. Ženský román, který je jiný. Otevírá témata, jež bychom nejrady nechali spát. A otevírá je způsobem, který je laskavý a zaznívá s nadějí.

Nada Reviláková Na kameni kámen

(Albatros Media)

Příběh dvou mladých lidí, do jejichž životů se propisují historické i osobní zkušenosti předků. Když Adam přijde do bytu Eviny babičky s tvrzením, že kdysi patřil jeho rodině, ani jeden ještě netuší, jak moc jsou jejich osudy propletené. Mezi starými zdmi začne ožít pravda o lásce mezi jejich prarodiči, které roz-

dělila válka. Nově objevené skutečnosti otřesou nejen Eviným světem, ale i Adamovou vírou v dědečka, který jako jediný z rodiny přežil koncentrační tábor. Kolotoč křivd se znovu roztáčí.

Petra Soukupová Marta děti nechce

(Host)

Martě se nic špatného neděje. Má dobrou práci, žije v dlouhodobém vztahu s Hynkem a jeho děti z předchozího manželství má ráda. Vlastní děti nechce, Hynek žádné další taky ne, v tom jsou zajedno. Tak co vlastně řeší? Proč se rozhodne vyrazit sama na deset dní trvající cestu plnou nepohodlí a samoty do Santiaga, když měla

jet s Hynkem a dětmi k moři? Mají pravdu její blízcí, když si myslí, že je to nesmysl a ubec – že by Marta měla žít úplně jinak? ■

Jaroslav Tatek: Zamiloval jsem si ulice staré Prahy

Fotografie Jaroslava Tatka pravidelně zaplňují stránky webu městské části Praha 1 a také časopisu Jedna. Nedávno jsme mohli vidět i výstavu jeho fotografií a fotografik na Malé Straně.

Jaké byly vaše fotografické začátky?

První profesionální zkušenosti jsem získal v deníku Československý sport. Fotografovat sport je výborná škola v orientaci, rychlosti a postřehu, která se mi stále hodí. Pracoval jsem v řadě novin a časopisů jako fotoreportér, například v deníku Blesk, Blesk magazínu či Ringu. Později mi začalo vadit, jak se tato práce stávala stále bulvárnější, a vzhledem k tomu, že mám hodně kamarádů

mezi bulvárem pronásledovanými lidmi, šel jsem raději na volnou nohu.

Co fotografujete v současné době?

Mimo komerčních zakázek jsem si zamíloval ulice staré Prahy. Fotografuji detaily, různé průhledy a vymyslel jsem si projekt fotografovat Prahu od prvního patra výš. Je to moc hezká práce procházet se ulicemi Prahy 1, které jsou s měnícím se světlem a roční dobou pokaždé jiné. Všichni stále někam

pospíchají a koukají do obchodů a ta krása, která se nad nimi nachází, jim uniká. Zabývám se ale také tvorbou fotografiky, mimo jiné na téma víno. Tyto práce vystavuji ve stálé galerii v Louckém klášteře ve Znojmě.

Kde všude jste vystavoval a jaké knihy jste vydal?

Vystavoval jsem fotografie na fotosalonech po celém světě. Samostatných výstav jsem měl několik a mé fotky byly několikrát i na výstavě Czech Press Photo. Z mých fotografických knih mám nejrady dvě: 77 hvězd poněkud jinak, což je kniha 77 celebrit, které mi pózovaly (například Alain Delon, Arnold Schwarzenegger, Annie Girardot, Jaromír Jágr, Karel Gott či Miloš Kopecký). Druhá kniha, Dobytí ráje – Karel Gott a Helena Vondráčková v New Yorku 2000, fotograficky popisuje pobyt Karla Gotta a Heleny Vondráčkové v New Yorku a jejich koncert v Carnegie Hall. Mé fotografie byly vybrány do knihy Czech Press Photo – fotografie desetiletí.

Fotky mám i na titulních stranách obalů CD, jako například Karla Gotta či Heleny Vondráčkové, na CD z jednotlivých koncertů Jazz na Hradě, které jsem exkluzivně fotografoval pro exprezidenta Václava Klause. Z šedesáti koncertů Jazz na Hradě vznikla dárková kazeta v počtu pouhých dvaceti exemplářů s CD, vinylovými deskami a s knihou fotografií určená pro prezidenta Klause jako dary pro státní návštěvy. Když ji prezident ve Španělském sále obdržel, upoutala ho titulní fotografie na kazetě natolik, že sešel z pódia a pogratuloval mi k ní.

Jaké focení bylo nejzajímavější?

V roce 2000 jsem dostal pozvání od Karla Gotta, abych jeho a Helenu Vondráčkovou doprovázel do New Yorku na koncert v Carnegie Hall. Před Carnegie Hall jsem čekal na příjezd limuzíny s Karlem Gottem, a protože řidič zastavil o kousek dál, ustoupil jsem a s fotoaparátem u oka jsem fotografoval jemně zavádil o policistu. Bral to jako útok a koncert jsem málem nestihl. ■

Text: (red)
Foto: Archiv Jaroslava Tatka

Malostranská beseda: Již patnáct let znovu září v pražské kultuře

Z koncertu Václava Neckáře

Zdejší tým nasbíral spoustu zkušeností a podařilo se mu uspořádat mnoho výjimečných akcí. Besedou prošla řada světových jmen a svou působnost rozšířila i na Střelecký ostrov, kde má letní scénu. Vytvořila si tak hned dvojí pevné místo na kulturní mapě metropole.

Kateřina Marie Tichá
a Bandjeez

„Mnoho lidí mělo velká očekávání a postupem času zjistili, že se prostředí sice zrenovovalo a vyčistilo, ale původní duch domu zůstal nedotčený,“ říká Martin Vodehnal, který má v Besedě na starosti dramaturgii a produkci. Provozovatelé dokázali navázat na původní tradici a zachovali klub přístupný pro místní komunitu jak programově, tak celkovým přístupem.

Malostranská beseda podle Vodehnala staví převážně na tuzemských interpretech a její dramaturg si pro sebe stanovil tři hlavní pilíře. První tvoří zavedená jména, tedy interpreti, kteří byli součástí zdejšího programu už před rekonstrukcí. Jsou to klasické kapely, které s domem doslova srostly a mají zde své věrné publikum. Mezi ně patří

například Ivan Hlas, kapela Krausberry, Potlach nebo Blues Session. Druhý pilíř se opírá o současné kapely různých žánrů, které je možné najít na festivalech a v klubech. Aby zdejší tým zůstal relevantní a přinášel současnou a hlavně kvalitní hudbu, sledují aktuální trendy, programy festivalů i žebříčky. Žánrově se nevymezují, důležitá je však pro ně určitá lidská slušnost interpretů. „Rozhodně by u nás nehrála kapela, která je ve svých textech netolerantní nebo podporuje jakoukoli formu nenávisť,“ doplňuje Martin Vodehnal. Po dlouhá léta je Malostranská beseda také skvělým místem pro začínající kapely, které se sem i po získání popularity rády vrací. Objevování nových talentů označuje dramaturg za třetí pilíř. „Dáváme šanci neznámým kapelám a podporujeme začínající interprety profesionálním zázemím zavedeného klubu,“ říká.

Malostranská beseda žije nejen v hlavním sále, ale i ve druhém patře, kde se dramaturgie věnuje filmům a malým divadelním formátům. Podkroví patří výtvarnému umění a postupně začíná ožít dalšími site-specific projekty, například divadelním představením *Kurt a Sid* nebo natáčením live podcastu magazínu *Headliner*.

K výročí patří i oslava. Ta s datem 1. března hostila například Radůzu, Márdiho z Vyspané Fixy, Circus Ponorka, Terezu Balonovou, Barboru Šampálkovou nebo Adama Vopičku. Ve foyeru klubu můžete nyní v rámci oslav výročí vidět také snímky místního dvorního fotografa Martina Myslivece a na světě je i nová kniha s drobně provokativním názvem *Povídky Malostranské besedy*, kterou sestavil publicista Honza Vedral. Obsahuje mnoho příběhů od osobností, které jsou s Besedou spjaty. Přejme Malostranské besedě další krásná kulturní léta. ■

Text: Martin Bačkovský, (red)
Foto: Martin Myslivec

PORADNA Nemocnice Na Františku

Pojišťovny už doplatky za léky nevracejí. Jak funguje nový systém?

Od ledna 2025 vstoupil v platnost nový systém úhrady doplateků za léky, který přináší významné zjednodušení. Zatímco dříve bylo nutné uhradit všechny doplatky v lékárně a čekat na zpětné vrácení přeplatků od zdravotní pojišťovny, nyní už tento postup odpadá.

Jak funguje nový systém?

Kontrolu ochranného limitu započitatelných doplateků nyní provádí přímo lékárna. Jakmile během roku překročíte stanovený (viz **TAJENKU švédské křížovky na str. 39**), lékárna už započitatelné doplatky neúčtuje. To znamená okamžitou úsporu a méně administrativy.

Jaké jsou ochranné limity?

Výše limitu závisí na věku a zdravotním stavu:

- **500 Kč** pro lidi nad 70 let a osoby s invaliditou III. stupně, případně II. stupně (pokud nepobírají invalidní důchod)
- **1 000 Kč** pro děti do 18 let a osoby ve věku 65–69 let
- **5 000 Kč** pro ostatní

Po dosažení limitu se započitatelné doplatky již nehradí.

Co jsou započitatelné doplatky?

Započitatelný doplatek je nejnižší doplatek za lék v dané lékové skupině. Do ochranného limitu se tedy nezapočítávají všechny doplatky, které uhradíte, ale pouze ty nejnižší.

Například: Pokud doplatek za váš lék činí 50 korun, ale nejnižší doplatek v dané lékové skupině

je 20 korun, do limitu se započítá právě těchto 20 korun. Pokud překročíte limit, doplatek 50 korun se vám sníží o započitatelný doplatek (20 korun) a zaplatíte pouze 30 korun. Pokud by vám lékař či lékárník po dosažení limitu předepsal/a lék s nejnižším doplatkem ve skupině (20 korun), neplatíte už nic.

Jak zjistíte stav svého limitu?

Aktuální stav vyčerpaného limitu můžete zkontrolovat prostřednictvím aplikace eRecept nebo se na něj zeptat ve své lékárně. ■

Text: Lucie Krausová,
tisková mluvčí
Nemocnice Na Františku

Chcete tančit v galerii? Přichází barokně-futuristická tour!

Jak obývat výstavu? Jak našimi těly procházejí přízračná těla uměleckých děl? Co zjitří naše emoce, když objevíme nové místo či umělecké dílo? Nabízí se příležitost zažít tvůrčí proces, v němž se prolnou choreografie, současný tanec, barokní umění a architektura.

Bára Látalová v Tanci v galerii 2021

Ať už máte zkušenost s uměním jakoukoli, můžete se připojit k uměleckému projektu *A Fancy* – barokně-futuristická tour pod vedením mezinárodně uznávaného francouzského choreografa Albana Richarda a ve spolupráci s kurátorkou Národní galerie Praha Andreou Steckerovou a dalšími uměl-

ci a umělkyněmi. Tvůrci projektu hledají pestrou skupinu lidí bez ohledu na věk, gender či zkušenosti s uměním, ideálně z Prahy 1 – hlavně z Hradčan a Malé Strany. Zájemci nemusí umět tančit ani znát cizí jazyky. Stačí, že jsou otevření ke spolupráci a ochotní být součástí celého projektu. Budete

dýchat s geniem loci Hradčan, tančit s jejich barokní duší. Potkáte své sousedy, navážete nová přátelství a podníte svou kreativitu.

Projekt pořádá Centrum choreografického rozvoje SE.S.TA ve spolupráci s Centre Chorégraphique National de Caen en Normandie a Národní galerií Praha a s podporou Fortny – kláštera bosých karmelitánů na Hradčanech. Centrum, které založila tanečnice, choreografka, pedagožka, producentka a popularizátorka současného tance Marie Kinsky, se od roku 1999 zasazuje o rozvoj pohybového umění: současného tance, nového cirkusu a fyzického divadla v mezinárodním a mezioborovém prostředí.

Od středy 9. do neděle 13. dubna se projektu otevře Šternberský palác Národní galerie Praha. Nejprve proběhnou (9.–11. dubna, vždy od 17:00 do 20:00) workshopy, pak budou v sobotu 12. a v neděli 13. dubna následovat veřejná vystoupení. Účast je zdarma. Více informací a přihlášky na www.se-s-ta.cz/zapojte-se-a-fancy.

Text: (red)

Foto: Dragan Dragin

Zajištění pečovatelské služby pro Prahu 1

Středisko sociálních služeb – příspěvková organizace Prahy 1 nabízí pečovatelskou službu v domácnostech lidí v seniorském věku a tělesně postižených.

Jde o terénní pečovatelskou službu, kterou nabízí na základě smlouvy o poskytování sociálních služeb, podle platného Sazebníku úhrad za poskytování sociálních služeb. Odborně vyškolené pečovatelky střediska pomáhají v domácnosti, při náupech, doprovází seniory či seniorky na polikliniku nebo pomáhají při osobní hygieně.

V současné době došlo k rozšíření pomoci. Je možné nabízet nové úkony, díky kterým mohou lidé zůstat co nej-

déle ve svém přirozeném, domácím prostředí. Jde například o pomoc při zajištění bezpečí, dohled nad nemocnými či nemohoucími, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí, pomoc při komunikaci či při vyřizování běžných záležitostí, třeba na úřadech.

Pomoc pečovatelské služby nabízí středisko dle individuálních potřeb, v rámci osobního jednání je možné dohodnout její rozsah a četnost.

Sídlo pečovatelské služby najdete na adrese Dlouhá 23, Praha 1. Případně další informace poskytne vedoucí koordinátorka pečovatelské služby, kontakt: Ing. Marta Koucká, e-mail: koucka@socialnisluzby1.cz, tel. 725 021 784. ■

Text: (red)

Květnové seniorské výlety 2025

9. 5. Pátek 9. května, 2025, 7:30 hodin
Pardubice: Winternitzovy automatické mlýny, závodíště Velké pardubické a Chrudim
Na tento výlet se přihlašuje od 8. 4.

Odjezd autobusu od Rudolfiny v ulici 17. listopadu.

Výlety jsou organizovány zdarma a pouze pro lidi seniorského věku s trvalým bydlištěm na Praze 1 (zahrnují dopravu, návštěvu objektů, oběd, služby průvodce a koordinátora výletu).

Způsob přihlašování. Pouze osobně přes podatelnu ÚMČ Praha 1, Vodičkova 18. Odhlášení stejným způsobem, popř. telefonicky: 221 097 280, 221 097 300. Pro velký zájem o seniorské výlety sdělujeme, že upřednostněni budou ti, kteří se nezúčastnili minimálně tří posledních výletů.

Den před odjezdem výletu je možné zavolat Mgr. Karla Ulma a zeptat se, zdali se nevolnilo místo.

V případě naplnění kapacity výletu bude sdělen stav. V případě změny budou všichni zúčastnění řádně a včas informováni telefonicky. Tímto také žádáme uvést vždy telefonní kontakt, nejlépe mobilní telefon. ■

KAREL ULM, KOORDINÁTOR VÝLETŮ, 777 161 539

Soutěž o knihu: Znáte Prahu 1?

Foto: Jaroslav Tatek

Milí čtenáři a čtenářky, i tentokrát jsme pro vás připravili pravidelnou soutěž. Víte, jaké místo je na fotografii?

Správné odpovědi můžete posílat do **14. 3.** na **redakce@praha1.cz**. Výherce se už teď může těšit na knihu.

Správná odpověď z minulého čísla: **Na fotografii byl Křižovnický ostrov pod Karlovým mostem při pravém břehu Vltavy.** Výherkyní je **Michaela Vojáčková**. V informačním centru radnice v ulici Vodičkova 18 na ni čeká kniha Prorok, kterou napsal Petr Sagitarius a vydalo Argo. Gratulujeme! ■

Březnové akce Střediska sociálních služeb:

5. 3. ■ **Trénování paměti s Mílou Kahounovou**
středa 5. 3. ve 14:00 hodin v DPS U Zlaté studně

12. 3. ■ **Setkání s kulturou: Písničky našeho mládí, vystoupí Pragtet**
středa 12. 3. v 15:00 hodin v Malostranské besedě
Vstupenky zdarma od 25. 2. v infocentru MČ Praha 1, do naplnění kapacity

■ **Trénování paměti s Mílou Kahounovou**
středa 12. 3. ve 14:00 hodin
v DPS Týnská

13. 3. ■ **Tematická přednáška s Jaroslavou Náprstkovou: Pražská mozaika – Pražské trhy a tržiště**
čtvrtek 13. 3. ve 14:00 hodin v KS Tomáš
Přihlášky od 6. 3.
do naplnění kapacity, pouze u Terezy Noskové

18. 3. ■ **Přednáška a beseda s pracovníci občanské poradny: Co dělat, když řeším dědické a rodinné vztahy**
úterý 18. 3. ve 14:30 hodin
v seniorském klubu Haštalka
přihlášky od 10. 3. do naplnění kapacity

19. 3. ■ **Tematická vycházka s Martinem: Bubenečský Montmartre – mezi Letenským náměstím a Stromovkou**
středa 19. 3. ve 14:00 hodin
Přihlášky od 11. 3. do naplnění kapacity

■ **Trénování paměti s Mílou Kahounovou**
středa 19. 3. ve 14:00 hodin v DPS Pštrossova

26. 3. ■ **Zvířátka v Haštalce – Jeskynní fauna: Zážitkový program z cyklu Příroda kolem nás; pod vedením členů záchranné stanice Nyctalus**
středa 26. 3. ve 14:30 hodin
v seniorském klubu Haštalka
přihlášky od 17. 3. do naplnění kapacity

■ **Trénování paměti s Mílou Kahounovou**
středa 26. 3. ve 14:00 hodin
v BDPS Benediktská

27. 3. ■ **Fórum mladých hraje seniorkám a seniorům: Zámecké kytarové duo**
čtvrtek 27. 3. ve 14:00 hodin
v seniorském klubu Tomáš
Přihlášky od 20. 3. do naplnění kapacity

PŘIHLAŠOVÁNÍ NA AKCE A DALŠÍ INFORMACE: TEREZA NOSKOVÁ, 607 048 183, KAROLÍNA SCHWARZOVÁ, 725 397 934.

Jarní čtení
Soutěžte s námi
až do Velikonoc každý týden

Spolek přátel Petřské čtvrti opět spouští **jarní soutěž o knihy** a na vás tak čeká celkem sedm jejích kol. A opravdu se máte každý týden až do Velikonoc na co těšit! Stačí v každém kole zaslat správnou odpověď na otázku zveřejněnou na **www.petrskactvrt.cz** a sociálních sítích Petřské čtvrti, a to na e-mail: **spolek@petrskactvrt.cz**. **Do předmětu vždy napište číslo otázky.** Svoje odpovědi vždy posílejte **pouze na uvedený e-mail!** Vylosování výherce daného kola obdrží dvě knihy – pro děti i dospělé. ■

VIA a Skautský institut na Kampě nabízí bezplatné využití prostor

Společenské středisko VIA na Újezdě nabízí spolkům a společenstvím vlastníků jednotek či bytových družstev se sídlem v Praze 1 možnost bezplatného využívání prostoru.

Více informací: jitka.rottova@praha1.cz, telefon: 221 097 343. Spolky, školy a neziskové organizace sídlící v Praze 1 mohou využít také sál v prvním patře Skautského institutu na Kampě.

Více informací: rybarna@skautskyinstitut.cz nebo jank.makarius@skautskyinstitut.cz ■

Akce a tipy na březen 2025

od 6. 3. ■ **Empírový skleník Královské zahrady**
Pražský hrad
www.hrad.cz/cs/kultura-na-hrade/program/predjari-prchave-existence-13184
od 6. do 16. 3. vždy 10:00–17:00
Výstava: Předjaří – Prchavé existence

5. 3. ■ **Malostranská beseda**
Malostranské náměstí 35/21
www.malostranska-beseda.cz
– **5. 3.** od 20:30 **Ghost of You + ROLE**
– **6. 3.** od 20:30 **Xavier Baumaxa**
– **9. 3.** od 19:30 **Voila!**
– **10. 3.** od 19:30 **Čirý Bytí, host Petr Matásek**
– **12. 3.** od 15:00 do 17:00
Setkání s kulturou – Písničky našeho mládí:
kapela PRAGTET. Pořádá Středisko sociálních služeb Praha 1, vstupenky pro seniory a seniorky z Prahy 1 v infocentru MČ
29. 3. od 19:00
Hasičský bál 13. ročník
K tanci a poslechu kapela Evergreen, předprodej vstupenek na 773 971 773

od 10. 3. ■ **Akademie věd ČR**
Národní 1009/3
10. 3. – 16. 3.
www.tydenmozku.cz
Týden mozku 2025, festival pořádá Ústav experimentální medicíny AV ČR. Určeno pro studující, rodiče s dětmi i širokou veřejnost. Vstup zdarma, z kapacitních důvodů je nutné se předem zaregistrovat

■ **Český rozhlas, Studio 1**
Betlémské nám. 255/4
10. 3. od 19:30
www.socr.rozhlas.cz
Škoda rány, která padne vedle
– koncert bicích nástrojů SOČRu. Koncert živě vysílá Český rozhlas D-dur, vstupné 200 Kč

11. 3. ■ **Goethe-Institut, komentovaná prohlídka**
Masarykovo nábřeží 32
11. 3. 17:00–19:00
www.prague.eu/cs/produkt/prohlidka-goethe-institutu/
Do centra německé kultury, vstupné viz web

13. 3. ■ **Divadlo Na Prádle**
Besední 487
www.divadloeuforia.cz/repertoar/never-tomu/
13. 3. od 19:00
Nevěř tomu! Muzikálová komedie

■ **Malostranské trhy 2025**
www.prague.eu/cs/akce/malostranske-trhy
13. 3. 8:00–19:00

22. 3. ■ **Vševltavský spolek: Den Vltavy 2025**
Výchozí bod Muzeum Karlova mostu
www.prague.eu/cs/akce/den-vltavy
22. 3.
Kouzlo a romantika Vltavy v samém srdci Prahy. Místa na lodích je nutné si rezervovat na webu spolku

■ **Středisko volného času Jednička**
Truhlářská 8
www.svcjednicka.cz/akce
– **22. 3.** od 10:00 do 12:00
Pilates pro zdravé chodidlo, 220 Kč (online přihlašování do 19. 3. 2025)
– **28. 3.** od 15:00 do 17:00
Loutky z papíru: Výtvarný workshop pro děti, 120 Kč (online přihlašování do 26. 3. 2025)
– **31. 3.** od 19:00
Cestovatelský večer – Arménie, prezentace s fotoprojekcí a diskusí, doporučena rezervace místa, vstupné 100 Kč (v hotovosti na místě)

25. 3. ■ **Sál Pražské konzervatoře**
Na Rejdišti 1
www.svatkyhudbyvpraze.cz/program
25. 3. od 19:30
Bohové a Bohémové: Václav Hudeček – housle, Kvarteto Apollon, Trio Bohémo

2. 4. ■ **Divadlo Viola**
Národní 1011/7
www.divadlovioala.cz
– **2. 4.** od 20:00 **Skorpios na obzoru**
Winston Churchill a Greta Garbo na jachtě miliardáře Aristotela Onassise. Hrají Klára Cibulková a Igor Bareš
– **12. 4.** od 16:00 **Hugo Haas a Adina Mandlová**

5. 4. ■ **Pražský velikonoční folklorní festival 2025**
Staroměstské náměstí
www.kudyznudy.cz/akce/prazsky-velikonocni-folklorni-festival-2025
5. 4.
Vystoupí světové folklorní soubory. Zároveň začnou Velikonoční trhy

VÍCE INFORMACÍ K AKCÍM A TIPŮM
NAJDETE ZDE.

Tajenka z minulého čísla:

TÝDEN PÍT ALKOHOL

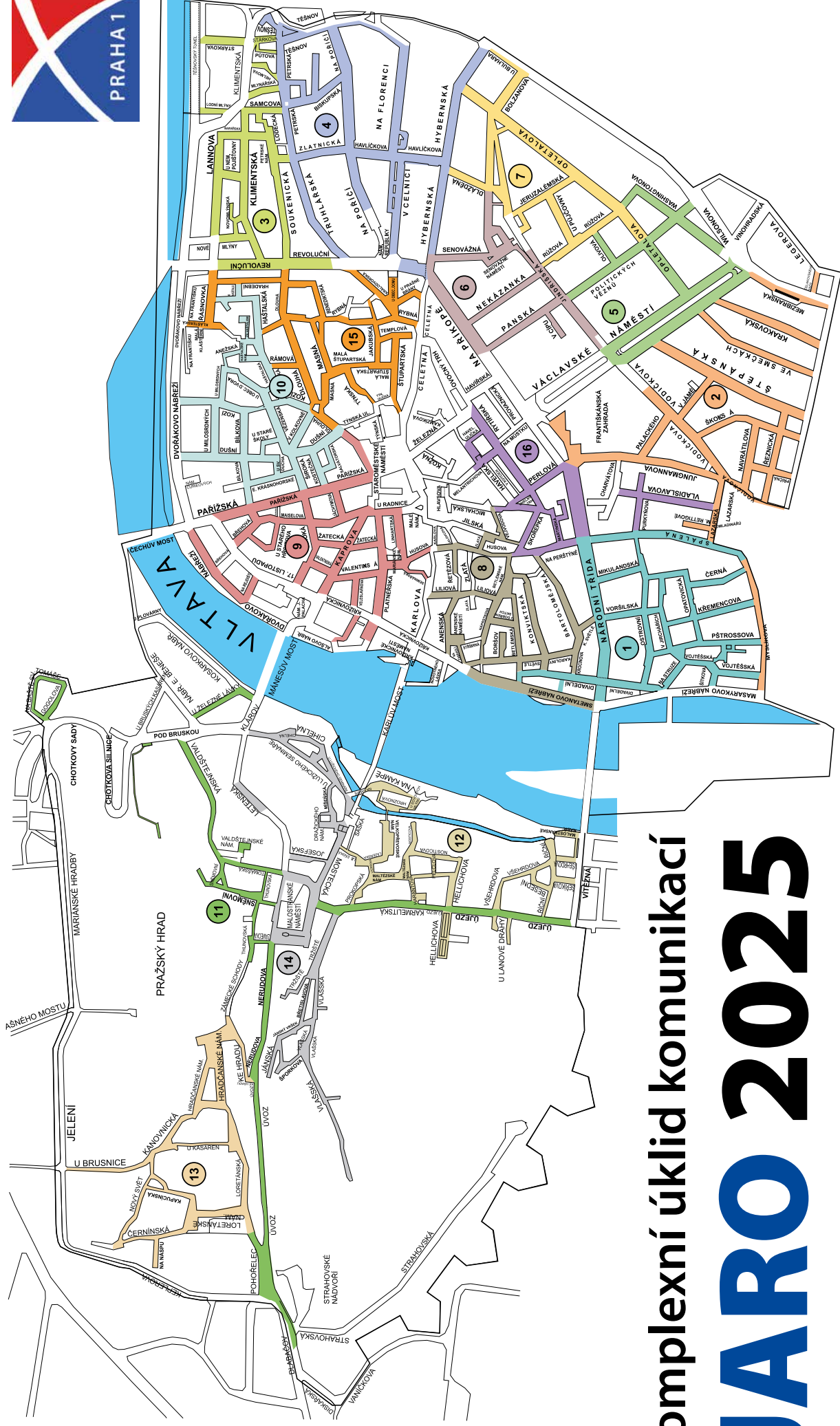
Ze správných došlých odpovědí jsme vylosovali paní Oldřišku Havlíkovou. V informačním centru radnice v ulici Vodičkova 18 na ni čeká knížka Malostranské humoresky od Karla Pecky. Blahopřejeme!

Nová tajenka

Jakmile během roku překročíte stanovený _____ (viz TAJENKU švédské křížovky), lékárna už započitatelné doplatky neúčtuje.

I tentokrát pošlete vylouštěnou tajenku na redakce@praha1.cz, a to do 14. 3.

AUTOR JIRKA KŘÍŽOVKA ZVOLÁNEK	CITOSLOVCE REHOTU	JHOAME-RICKÁ STEP	ORGANICKÉ SLOUČENINY DUSÍKU	DOMÁCKY NATALIE	KÓD LETIŠTĚ SINOE	KLUB ATLETŮ	TAJENKA	PRÁHA 1	INICIÁLY REŽISÉRA ZEMANA	HORNICKÉ PRACOVISTĚ	STŘEDO-VĚKÝ RYTÍŘ	HUDEBNÍ SOUBOR (8 HRÁČŮ)	SPORTOVNÍ DUEL
MĚSTO V OKRESE CHRUDIM								VELKÝ OŘECH					
KRONIKA								ČÁST KLASU PATŘÍCÍ DOMÁCÍMU PTÁKU					
SOUSED DOMINI-KÁNSKÉ REPUBLIKY						KREVNÍ FAKTOR MĚSTSKÉ SADY			DRUH PÁSOVCE PROVAZY SE SMYČKOU				
ŽENSKÉ JMÉNO					PAVEL FRANCOUZSKY SVATEBNÍ KVĚTINA					SPZ PELHŘIMOVA POSTRČENÍ			
PLACHETNÍ PRAVIDLO				STÁT V USA PSACÍ POTŘEBA							UKAZOVACÍ ZAJMENO SPOLEČENSKÝ VEČÍREK		
ZNAČKA ARSENU		PAROSTROJ TVAR CHLEBA											
POMŮCKA: HOY; LLANOS; SNI; TATU	OBINADLO (BANDÁŽ)	NEMALÝ NAŠE TV STANICE						VELKÝ PAPOUŠEK SOUHLAS				SÍDLO ČERTŮ	CHEMICKÝ PRVEK ZNAČKY AT
ZPĚVOHRA						POPĚVEK KOLOVÝ NEALKO NÁPOJ			HROMADA VROUB-KOVANÁ TKANINA				
PTAČÍ PERO					ZVUK ZVONEČKU USAZENINA					ÚDER TESLICI PŘÍTEL (FRANCOUZSKY)			
CESTA VE STARÉM ŘÍMĚ				VEDLEJŠÍ MÍSTNOST ZNAČKA MILIMETRU							SPZ KLATOV ŘÍMSKY 49		
INICIÁLY DCERY T. G. MASARYKA			AFRICKÝ STÁT					ŽENSKÉ JMÉNO					
PŘED-LOŽKA			PATRO VE STODOLE					LETEC					

Komplexní úklid komunikací

JARO 2025

Blok č. 1	27. 4. 2025	NEDELE	Blok č. 7	15. 6. 2025	NEDELE	Blok č. 13	5. 4. 2025	SOBOTA
Blok č. 2	7. 6. 2025	SOBOTA	Blok č. 8	13. 4. 2025	NEDELE	Blok č. 14	24. 5. 2025	SOBOTA
Blok č. 3	1. 6. 2025	NEDELE	Blok č. 9	14. 6. 2025	SOBOTA	Blok č. 15	18. 5. 2025	NEDELE
Blok č. 4	8. 6. 2025	NEDELE	Blok č. 10	26. 4. 2025	SOBOTA	Blok č. 16	17. 5. 2025	SOBOTA
Blok č. 5	6. 4. 2025	NEDELE	Blok č. 11	31. 5. 2025	SOBOTA			
Blok č. 6	25. 5. 2025	NEDELE	Blok č. 12	12. 4. 2025	SOBOTA			